

КАРЛ МАЙ

ОМАГЪОСАНАТА ВОДА

Превод от немски: Любомир Спасов, 1997

chitanka.info

1. АКВА БЕНЕДЕТА

Фридрих II се бе възкачил на трона на Прусия. Той водеше политиката си според каноните на изпълненото и до днес с тайнство „Завещание на Великия курфюрст“. Най-напред отправи взор към един пакт на неутралитет с Франция. За тази цел през 1755 година изпрати барон Фон Лангенау до Версай, за да настрои Людовик XV благоприятно за своите планове.

Баронът беше още млад, наистина, но притежаваше абсолютното доверие на своя крал, а и усилията му бяха увенчани с такъв успех, че следваше да се очаква едно скорошно подписване на договора. Днес отново бе поканен на аудиенция във Версай и беше дошъл с карета от Париж, за да доведе по възможност задачата си с едно последно решение докрай.

Не приближи до самия дворец, а нареди на кочияша да спре на доста голямо разстояние от него и слезе. След това се отправи незабелязано пеша към оградата и закрачи покрай нея, докато стигна една порта. Там се прокашля полугласно. В ключалката незабавно изщрака ключ, вратата се отвори отвътре и той се озова пред една дама, чиято красота бе от естество, напълно обясняващо една такава необичайна стъпка.

— Амели!

— Шарл!

Той взе малката ѝ ръка, наведе се и нежно целуна върховете на пръстите на копринената ръкавица.

— Хиляди благодарности, *ma belle amie*^[1], че бяхте толкова добра да изпълните молбата ми! Ще заключите ли портата?

— Да, ще я заключим, *mon ami*^[2]. Невъзможно е да се явите без карета на площадката за коли и следователно трябва да минете през парка. Вярно, с изпълнение на желанието ви аз се излагам на голяма опасност, защото кралят тъкмо сега се разхожда на посоченото място, но ми се струва уместно да ви информирам за успеха на моята дейност преди разговора ви с владетеля.

— Значи наистина сте регистрирали успех, Амели? — попита той, като улови ръката ѝ и свърна в една странична пътека.

— Така е, макар и не в посоката, към която насочихте моето внимание. Наистина, леля, в качеството си на приятелка и първа придворна дама на маркиза Дьо Помпадур, не е без влияние при нея, а и *ma chère tante*^[3] ме обича твърде много, за да ми откаже едно изпълнимо желание, но... но...

— Е, скъпа моя, но... но...

— Леля не може да направи нищо за нас, понеже всемогъщата маркиза изпитва някакво неблагоприятно положение, чийто обект...

— Чийто обект съм аз, така ли?

— Действително, приятелю! Вие имахте нещастieto на приема да докоснете ръката на маркизата при целувката с три вместо само с два пръста, а за такива неща тя има памет, която много рядко е склонна за прошка.

— *Vien!*^[4] В такъв случай ще трябва да се откажа от нейната благосклонност. Но не споменахте ли някаква друга страна?

— Да, една страна, която ще опита да използва влиянието си над краля в интерес на вашата мисия... независимо от възгледите на маркизата. Разбирате ли?

Баронът направи утвърдителен жест, а дамата продължи тихо:

— Но, от друга страна, кралят е станал толкова зависим от маркизата, че в крайна сметка нейният глас все пак би могъл да победи. Сега да хванем друга посока, скъпи мой. Тази пътека води до Големия фонтан и ако продължим да я следваме, ще се изложим на опасността да срещнем Негово величество с всички дами и господа на двора.

Имаше право защото от прочутата Боске дьо Фозан^[5] се движеше дълга редица от отделни групи към Големия фонтан — отпред кралят, до него маркиза Дьо Помпадур, непосредствено след него между няколко знатни придворни дами — първата дама на маркизата, мадам Д'Осе. До нея вървеше добре известната със своите далечни пътешествия и дипломатическо минало графиня Дьо Жержи.

Маркизата се движеше до ръката на краля. Беше облечена в дълга роба от черна соа дьо Лион^[6] на главата си носеше кръгла ловна шапчица и опираше ръка на масивен бастун от слонова кост, чийто дръжка бе богато украсена с брилянти и рубини. Разговорът ѝ с Луи

XV очевидно засягаше тема, която ангажираше пълното внимание на двете високопоставени особи.

— Известен ли ви е произходът му, мадам? — попита кралят.

— Това е тайна, сър, над която той съблюдава най-дълбоко мълчание, и мисля, че дори въпросите на Ваше величество ще останат без резултат — отговори прословутата жена, умееща така умно да използва влиянието си над слабоволевия, търсец наслади, владетел, че тя беше фактическата повелителка на Франция.

— Следователно има основателни причини да скрие своето минало. Но въпреки това той е един забележителен авантюрист.

— Който може да бъде в неимоверна полза за държавата — прибави Помпадур настоятелно. — Той явно умее да изготвя скъпоценни камъни и благородни метали. По време на краткото си пребиваване тук извърши удивителни лечения и притежава средство, което отстранява въздействията на възрастта.

— Значи лечител-чудодеец?

— Нещо повече, много повече от това, сир! Той рисува великолепно, свири на какви ли не музикални инструменти, пее възхитително, моделира направо като артист и освен френски, английски, немски, италиански, испански, португалски и всички древни езици, говори също арабски, турски, персийски и китайски. Този мъж при всички случаи е една загадка.

— И то от онези, при които прехласът накрая преминава в разочарование.

Маркизата тръсна глава — видимо се стараеше да отстрани съмнението на краля.

— В такъв случай разочарованието би трябвало отдавна да е настъпило, сир, тъй като граф Дьо Сен Жермен е знаменитост, за която се говори не от двайсет-трийсет години.

— Я гледай! Значи той е в напреднала възраст?

— Не, понеже никога няма да остарее. Аз вече имах честта да спомена неговото средство, което придава вечна младост и здраве. Говори се, че е живял още преди няколко столетия, да, може би дори преди хиляди години.

— Мадам! — извика с укорителен тон Людовик. — Нима той лично се е осмелил да ви разправя тези нелепости?

— Нелепости, сир? Графът никога не дава никаква информация за себе си и своя начин на живот. Всичко, което се знае за него, е станало известно чрез други, и то напълно достоверни свидетели.

— Според това, което чух от вас, мадам, май никой от тези свидетели не може да се похвали с прекалено голяма благонадеждност.

— Напротив, напротив, сир! За мен например е валидна поне думата на графиня Дьо Жержи като заслужаваща изключително голямо доверие.

— Графиня Жержи?

— Чийто покоен съпруг преди петдесет години беше пълномощен министър във Венеция.

— Донякъде и тя самата представлява за мен загадка. Аз я познавам от почти две десетилетия и не виждам през това време да е остаряла и само с един ден.

— Позволете, Ваше величество, да повикам графинята!

Тя се обърна назад към свитата и махна с ръка. Вдовицата на някогашния венециански пратеник побърза да се отзове на поканата и пристъпи с дълбок реверанс от лявата страна на краля.

— Негово величество желае да научи нещо по-подробно относно вашите срещи с граф Дьо Сен Жермен във Венеция, скъпа моя — обясни маркизата.

Графинята се поклони в знак на съгласие.

— Смея ли да попитам на каква възраст ме преценява Ваше величество? — поде тя разказа си.

Кралят се усмихна при този въпрос, с който една дама излиза обикновено само със сигурното очакване на комплимент. Той се намираше в благодушно настроение и реши да подкачи графинята с една възможно по-висока цифра. Оценяваше я на петдесет и смяташе за невъзможно съпругът ѝ да е бил преди това време във Венеция, но отговори бързо и късо:

— Шейсет!

Сега бе ред на госпожа Дьо Жержи да се усмихне.

— Сир, моята първа среща с граф Дьо Сен Жермен датира отпреди пълни петдесет години — заяви тя, — а по онова време броях няколко години над трийсетте.

— Невъзможно! — възкликна Людовик. — Та тогава вие би трябвало да сте над осемдесетгодишна!

— Така е, сир. По отношение външността си от онази възраст на трийсет години аз се съхраних благодарение на настойката, която граф Дьо Сен Жермен ми даде навремето, в продължение на четвърт век. Дори след употребата на последната капка от това възхитително средство, въздействието ѝ се разпростира до ден днешен. Аз стареех по-бавно, никога не съм почувствала и най-лекото неразположение и храня дълбокото убеждение, че и днес щях да изглеждам само на трийсет години, ако за съжаление не ми бе свършила онази чудодейна напитка.

— А графът? Той самият естествено също употребява това вълшебно средство?

— Очевидно, защото от онзи час, когато преди петдесет години го видях за първи път, не се е състарил с нито миг.

— Разкажете за втората си среща! Тя трябва да е била пълна изненада.

— Срещнах го неочаквано при мадам — осведоми графинята с реверанс пред маркиз Дьо Помпадур — и помислих, че виждам пред себе си един син, изключително приличащ на баща си. Пристъпих към него и го помолих да ми каже дали баща му е бил във Венеция през 1700 година.

— Той какво отговори?

— „Не, мадам — отговори той несмутимо. — Аз съм изгубил баща си много по-отдавна. Но самият живях в края на предишното и началото на настоящото столетие във Венеция. Имах честта да привлека малко вниманието ви, а вие бяхте достатъчно добра да намерите за приятни няколко баркароли от собствените ми композиции, които съвместно пяхме.“

„Простете, но това е невъзможно — подметнах аз, — защото граф Дьо Сен Жермен, когото по онова време познавах, беше поне на четиридесет и пет години, а вие сега сте най-много на същата възраст!“

„Мадам — каза графът усмихнато, — аз вече съм много стар, толкова стар, че отдавна съм забравил деня на своето рождение.“

„Но в такъв случай би трябвало да наброявате близо сто години!“

„За невъзможно ли го намирате?“

И сега ми разказа множество дребни, подобни факти, отнасящи се до съвместното ни пребиваване във Венеция, за които само аз и Сен

Жермен можехме да знаем. Неговата изключителна памет припомняше не само най-незначителни подробности, а всяка дума, казана помежду ни тогава. И за да ме убеди напълно, ми показа един малък белег на ръката си, възникнал някога от одраскване по иглата ми за везмо.

— Тук посетил ли ви е? — попита кралят.

— Не, сир. Времето му е прекалено много ангажирано. Всичко, което можех да постигна, бе да се отбия за няколко кратки минути при него.

— И сторихте ли го?

— Разбира се. Не можех да си позволя да изпусна една възможност да видя прочутия мъж *chez soi-meme*^[7].

— Как намирате обстановката?

— Ако бях очаквала, че ще добия представа за цялата поредица от жилищни помещения, се видях разочарована. Беше ми позволено да пристъпя в една-единствена стая, а в нея нямаше ни най-малката забележителност. Но от съседните помещения той донесе някои неща, които предизвикаха удивлението ми. Например колекцията му от диаманти, която направо ми напомни за вълшебната лампа на Аладин.

— Значи е богат?

— Убедена съм в това, макар хората по никой начин да не могат да си обяснят неговото богатство. Той няма имения, ренти, банкери, никакви твърди приходи от някакво друго естество. Карти и зарове никога не докосва и въпреки това води голямо домакинство. Има прислуга, коне, карети и огромно количество скъпоценни камъни от всякаква големина, вид и цвят. Човек наистина не знае какво да мисли за всичко това!

— Той сигурно е някой изпечен шарлатанин. Може би някой ден ще го срещнем — каза Людовик.

Не искаше да признае, че отдавна е чувал за графа и вярва на разказваното повече, отколкото допуска да се забележи. Нима не беше възможно да намери помощ при „изпечения шарлатанин“ срещу постоянната липса на пари в хазната? Тази мисъл много го бе занимавала и поради това бе намекнал за една привидно случайна среща с графа тъкмо в настоящия час.

Намекът беше разбран и осъществен. Точно когато завиваха около ъгъла, съгледаха един мъж, който държеше в ръката си роза и така внимателно я оглеждаше, че явно не забеляза приближаването на

двора. Очите на краля се плъзнаха изучаващо по фигурата на непознатия и просветнаха с доволен поглед.

Беше разпознал очаквания. При все това попита с гневна физиономия:

— Кой е този мъж? Известно е, че по време на нашето присъствие тук никой няма право на достъп!

Графиня Дьо Жержи веднага схвана положението.

— Сир — отвърна тя, — това е граф Дьо Сен Жермен. Той е свикнал да се осмелява повече от други. Ще позволи ли, Ваше величество, да го представя?

Кралят кимна сдържано.

— Ще проявим благосклонност да побеседваме няколко минути с него.

Госпожа Дьо Жержи пристъпи към странния мъж, поздрави го и го поведе към краля.

Непознатият беше среден на ръст, имаше изискано държане, правилни черти, тъмен тен на лицето и черна коса. Облеклото му беше семпло, но изработено с вкус.

Единствената украса, която си бе позволил, действително необикновена, се състоеше в голямо количество диаманти, които носеше по всички пръсти, ланеца и вместо копчета. Само токите на обувката всеки познавач би оценил на най-малко двеста хиляди франка.

Людовик прие почтителния му поздрав с любезно кимване и започна, както винаги правеше, разговора без всяко встъпление:

— Казват, че възрастта ви възлизала на няколко столетия. Вярно ли е това?

— Сир — отвърна Сен Жермен с израз в гласа и лицето, свойствен единствено за хора с дух, — аз от време на време се забавлявам, като оставям, а не карам хората да вярват, че съм живял в по-стари времена.

— Но истината, графе, е...

— Истината често е недостижима — гласеше уклончивият отговор.

— Според уверението на няколко лица, на които сте били известен още при управлението на моя дядо, би трябвало да имате повече от сто години.

— Това не би било изненадваща възраст. В севера на Европа съм виждал хора, достигнали сто и шейсет години, че и отгоре.

— Зная, че има неща, които обръщат изследванията на учените с краката нагоре. Бих се радвал да получа доказателство, че сте живели през миналото столетие.

— Това е много просто, сир!

Той измъкна от джоба един подвързан по готически образец бележник, отвори го и извади един от многобройните листове.

— Ще бъде ли достатъчно едно свидетелство на великия Монтен, Ваше величество?

— Как? — попита кралят учудено. — Вие претендирате лично да сте познавали Монтен, който е починал през 1592 година?

— Твърдя го и моля да ми бъде позволено да го докажа!

— Дайте листа на маркизата!

Графът се подчини, а госпожа Дьо Помпадур прочете редовете на философа, смятан по онова време за ненадминат.

„I’n’est homme de bien qui mette a l’examen des bis toutes ses actions et pensees’ qui ne soit pendable six fois en sa vie; voire tel qu’il serait dommage et tres ihjuste de punir. A son ami, le comte de Saint-Germain. M. Euyquem de Montaigne.“^[8]

Удивеният монарх посегна към бележката и се убеди, че Монтен я е написал със собствената си ръка през 1580 година.

— Във висша степен забележително! — извика той и се обърна към свитата си: — Елате насам, мосю, и вижте граф Дьо Сен Жермен, който е толкова възрастен, че лично е познавал Монтен!

Херцог Дьо Бранка, господин Дьо Гонту, абат Бернис и други пристъпиха по-близо и не съумяха да сдържат удивлението си. То стана още по-голямо, когато видяха скъпоценните камъни на графа. Кралят забеляза учудването им и попита:

— Вие, изглежда, сте голям любител на камъни?

— Станало ми е навик да се занимавам много с тях, сир. Особено живо ме запленива тяхното възникване, растежът им.

— Означава ли това, че считате за възможно човек да добие толкова дълбоко влияние в това възникване, че да създава според желанието си такива камъни?

— За науката всичко е възможно, Ваше величество, но тя е свързана с нашите знания и рядко облагодетелства някого от своите

труженици с ясен поглед към мирозданието на природата.

— Може би вие самият сте един такъв любимец на науката. В състояние ли сте от малки диаманти да правите големи?

— Който умее това, сир, със сигурност ще бъде сдържан по отношение своето изкуство — гласеше уклончивият отговор. — Преди да добие право да говори за тези неща, човек трябва да накара перлите да растат.

— Това за вас възможно ли е?

— Да. Аз имам предвид петкратна, та дори десетократна големина и същевременно такава степен на чистота, каквата ми е угодна.

— Това е много. Чували ли сте, че има диаманти с петна?

По одухотвореното лице на графа плъзна тънка, почти снизходителна усмивка.

— Аз самият често съм имал такива. Който е посветил вниманието си на камъните като мен, знае всяка тяхна отделна особеност. Петната почти винаги могат да бъдат отстранени.

— Как, вие наистина сте открили тайната, към чието разбулване практиката досега напразно се е домогвала?

— Премахването не е трудно, сир. Ако не се е удавало на други, вината не е в изкуството и практиката, а в майстора.

— Ами ако подложа на проверка истинността на вашето твърдение?

— Аз ще я задържа.

Отговорът прозвуча толкова гордо и самоуверено, сякаш се касаеше за отстраняването на винено петно от парче копринен плат. Това себеупование направи впечатление на краля. Той извади един диамант и с това ясно доказа, че е бил подготвен за срещата със Сен Жермен.

— Вижте този камък! Той щеше да струва четири хиляди франка повече, ако беше чист.

Графът разгледа внимателно камъка.

— Петното е голямо, но въпреки това аз мога да го отстраня. Ще има ли Ваше величество добрината да ми повери камъка?

— Можете да го вземете. Моят ювелир, който го оценява сега на шест хиляди франка, уверява, че може да брои десет хиляди, ако го нямало петното.

— До четиринадесет дена ще имам честта да ви го върна напълно чист.

— Тогава ще имаме основание да признаем вашата вещина. А сега ми кажете още нещо, графе. Говори се, че умеете да приготвявате едно средство, наречено aqua benedetta^[9], благодарение на която човек намирал закрила срещу въздействието на старостта.

— Природата е вечно млада, сир. Който опознае нейната витална сила и съумее да я прехвърли в човешкото тяло, няма да знае старост и смърт. Може да е преживял хиляди години, без да спомене и дума за това.

— Вие отбягвате въпроса ми и все пак ми давате положителен отговор. Сигурно самият дължите младостта си на постоянната употреба на тази магическа вода.

— Болест и смърт не се побеждават само с голо желание, а с оръжия, Ваше величество.

— И тези оръжия стоят на разположение единствено на вашите специални приятели?

— Естествено. Аква бенедета се приготвя при такова положение на небесните тела, което предполага за истинското въздействие на настойката една задушевна взаимовръзка между изготвителя и онзи, който ще си служи със средството.

— Значи за приготвянето на тази вода на живота са необходими и астрологични познания?

— Не го отричам и ще призная, че тези познания не бива да бъдат незрели. Небесните тела са подчинени на същата сила, която ние, докато действа активно в тялото на човека, наричаме живот. Тя може да се изчисли по-добре от орбитата на Слънцето и звездите, отколкото от движенията на нашите крайници. Колкото и трудни да са тези изчисления, човек трябва да потърси съвет от тях, ако иска да се заеме с дръзкото начинание да плени вечната сила в една преходна капка.

— Предпазва ли тази настойка и срещу последствията на външни наранявания?

— Не, сир. Животът, който се влива с нея в тялото, може да бъде унищожен чрез силово посегателство. Задачата да се приготви чудодейна вода, обезвреждаща дори въздействието на едно смъртоносно оръжие, не е съумял да разреши още никой смъртен. Но

аз се надявам — по лицето му премина победоносна усмивка — да преодолее и тази мъчнотия.

— Дързък сте в надеждите си, графе!

— Мъж, който не знае какво точно може да извърши, не е мъж, сир. Той никога не достига до пълно развитие на дарбите, заложиени в него от добрия Създател.

— Може би имате право, графе. И изобщо ние намираме наслада в беседата си с вас. Елате пак насам! Няма да ни бъде неприятно да ви видим!

— В такъв случай ще помоля Ваше величество за добрината да определи часа, в който да се явя.

— Ще се има предвид, че при напреженията на нашата трудна професия вашите познания на природните тайни ще ни доставят един час на по-добро възстановяване.

С едно благосклонно кимване на кралската глава графът бе освободен. Той се отдалечи, запътвайки се към един усамотен район на парка. Тъкмо се канеше да заобиколи група изкуствени скали и зад тях се появи барон Фон Лангенау. Беше свършил разговора си с мадмоазел Д'Осе и възнамеряваше да се отправи към двореца, но неочакваната среща с графа го изпълни с такава изненада, че откритото му лице не съумя веднага да я прикрие. По физиономията на графа също плъзна трепет, който би могъл да се нарече последица от страх, ала странният мъж се владееше дотолкова, че още в следващия миг лицето му прие спокоен израз.

— А, хер барон Фон Лангенау, ако не се лъжа! — произнесе с милостиво кимване на гордо вдигнатата си глава.

— Наистина не се лъжете, хер рицар Фон Шьонинг, граф Царожи или както там гласи истинското ви име. Я ми кажете откровено, драги господине, с каква магия идваме във Версай, с черна или бяла?

От тона му лъхаше безкрайна горчивина. Графът го погледна студено и твърдо в лицето и отвърна:

— Според изхода, който човек си поставя за цел, майн хер. А успехът е винаги гарантиран, ако не се доверява на хора, които са твърде слаби, за да понесат велики неща. Как е баща ви, хер барон?

— Благодаря, много добре!

— Кое то означава?

— Което означава, че вече няма възможност да се чувства зле. В деня, в който имахте добрината да ни напуснете, без да се сбогувате, той забеляза, че се е довел до просешка тояга. Вашето чудодейно изкуство го бе освободило от всичкото злато и не му бе оставило нищо друго, освен парче мизерно олово във формата на куршум. За съжаление той умееше да борава с такива неща по-добре отколкото с обесници и измамници. Вместо да предложи и това олово на шарлатанина, който офейка с цялото ни имане, той го задържа за себе си. Изстрелът излезе сполучлив, мосю, и сега свидетелите на вашия талант са с един по-малко.

— Много съжалявам, макар това да се предвиждаше, тъй като вашият баща никога не се вслушваше в моите добронамерени съвети. Той беше чирак, който трябваше да действа безусловно според напътствията на своя майстор. Онзи, който се измъква от психическото си битие, за да общува с духове, трябва да има куража да ги подчинява, иначе те го надвиват и той е изгубен. В случая ми е болно за вас. Мога ли по някакъв начин да ви бъда полезен?

— Принуден съм да се откажа от вашата любезност, тъй като не притежавам нищо, с което да ви заплатя за разорението си!

— Аз съм много търпелив, майн хер, но въпреки това си съдържайте езика! Граф Дьо Сен Жермен, който току-що има един поверителен разговор с краля, в никой случай не се чувства заставен да търпи спокойно безоснователните жилвания на барон Фон Лангенау.

— Граф Дьо Сен Жермен? Позволете да ви поздравя с новата титла! Аз също имам да обсъдя днес с краля едно-друго и няма да пропусна да му препоръчам господин графа за управител на неговите финанси.

— Което означава, че искате да застанете като враг срещу мен? Кой предпазлив мъж си пожелава един превъзхождащ го противник! Позволете да ви дам един много ценен урок. Един умен дипломат — а вие, изглежда, сте се насочили към това поприще — се бори със своя враг само тайно и от добре прикрита позиция; той на никаква цена не издава вътрешните си убеждения, понеже тази непредпазливост лесно може да отмести целта му в недосегаема далечина.

— Изслушах безценния ви урок, за да мога да надникна в самата дълбочина на вашето човеколюбиво сърце, но за жалост нямам намерение да го последвам. Ние немците не сме народ блюдолизци, а

сме свикнали със силни ходила да странстваме по своя прав път и очи в очи да заставаме с превъзходящия ни противник: Мосю граф Дьо Сен Жермен, аз ви презирам и ще се погрижа вашето изкуство да не намери тук жертва!

С един презрителен жест той се извърна и се отдалечи.

Графът остана. По лицето му въпреки загара ясно можеше да се различи плъзналата бледнина. След кратък размисъл той се върна в парка и закрачи към двореца. Там научи, че маркиза Дьо Помпадур отдавна е влязла в покоите си.

Той често се бе отбивал при нея, имаше разрешение за пропуск по всяко време и нареди да доложат за него.

Маркизата, при която се намираше първата ѝ дама госпожа Д'Осе, го посрещна с голяма любезност.

— Добре дошъл, скъпи ми графе! Не предполагах, че ще ви видя толкова скоро отново при себе си.

— Можех ли да напусна Версай и да тръгна за Париж, мадам, без да ви благодаря за добротата, която ми оказахте, позволявайки ми да видя и говоря с най-великия владетел на нашето столетие?

— Тази доброта не беше лишена от себичност. От вашите сведения станаха известни процеси, считани досега за невъзможни. Наистина ли ще можете да отстраните петното от диаманта на краля?

— Това гарантирано ще стане. Ще ви го докажа, мадам. Вижте тези камъни!

Той извади от джоба една кутийка и я отвори. В нея имаше топази, смарагди, сапфири и рубини на значителна стойност. Госпожа Дьо Помпадур забрави достойнството си, което иначе проявяваше, и плесна с неподправен възторг ръце.

— Какво богатство в това малко хранилище! Графе, вие сте феномен!

Той прие възхищението с равнодушие и отговори с леко свиване на раменете:

— Кутийката съдържа само излекуваните пациенти от моята сбирка. Всички те имаха петна, които аз премахнах. Благодарение на това сега притежават двойно по-голяма цена. Ето едно доказателство!

Той сложи на масата масивен златен кръст със зелени и бели камъни. Беше отлична изработка и един златар, би предложил за него

поне хиляда и петстотин франка. Маркизата взе накита, разгледа го и го показва на своята придворна дама.

— Осе, приближете и вижте този великолепен кръст! Не ви ли възхищава блясъкът на камъните и изящността на обкова?

Дамата взе кръста, хвърли му един поглед и неволно го поднесе към врата си.

— Великолепен е, мадам, истински шедьовър! — отвърна тя.

— Приемете го като подарък от мен, госпожа Д'Осе! — помоли графът.

Придворната дама пламна от радостен уплах.

— Не може да го казвате сериозно, графе. Едно такова ценно бижу човек не може да подарява *pour passer le temps*^[10].

— Защо не? Та това е само една дреболия!

— Но вземете го, скъпа моя — настоя маркизата. — Графът така желае, а вие чухте от собствената му уста, че не принася никаква жертва.

Въпреки възхищението, което всяка жена би изпитала при един такъв дар, госпожа Д'Осе направи движение, като че искаше да окачи отново кръста на бившия му притежател, ала особеният поглед на графа я накара да отдръпне протегнатата вече ръка.

— Приемам подаръка ви — каза тя — като спомен от деня, в който властелинът на Франция се срещна с властелина на диамантите.

— Всички камъни от тоя кръст имаха петна — обясни Сен Жермен — и също като тях ще бъде излекуван от своята помътеност и диамантът на краля. Питайте граф Дьо Ланси. Той ми беше предал един смарагд, който притежаваше една доста голяма тъмна точка и сега се намира в ръцете му без недостатък.

— Граф Дьо Ланси? При това име се сещам, че малката десетгодишна контеса Ланси била получила една доза от вашата чудодейна аква бенедета. Вярно ли са ме осведомили?

— Казали са ви истината. Аз акомпанирах няколко италиански опери, които контесата пееше, и бях толкова запленил от нея, че реших да удължа с моята напитка щастливия жребий на красотата, която притежаваше.

— Знаете, че и кралят е слушал за вашата аква бенедета. Той желае възможно най-дълго да запази сегашното състояние на своето здраве.

— Доколкото зависи от моята власт, това ще стане, мадам — отговори графът.

Той извади две шлифовани флакончета, пълни с някаква кристална течност, и ги подаде на маркизата.

— От изпълнението на това искане зависи щастието и благополучието на цял един народ. Тази аква бенедета ще съхрани на Франция нейния господар, а на вас, мадам, вашата красота и младост.

Маркизата посегна с видима жадност и извика радостно:

— Благодаря ви, скъпи мой приятелю! Един граф Дьо Сен Жермен не бива да бъде питан за цената на това неизплатимо средство, но въпреки това ви моля да определите какво мога да сторя за вас!

— Единствената награда, към която се стремя, мадам, е вашето дълготрайно благоволение и разрешението да бдя с помощта на звездите над вас и благоденствието на краля.

— Закрилата на вашия гений за нас е много добре дошла. Аз вече впрочем ви помолих да питате звездите за мен. Още ли нямате отговор?

— Получих го снощи в полунощ.

— И какво гласеше?

— Беше толкова ясен и открит, че изобщо не беше необходимо тепърва да свиквам за съвет духовете от четирите посоки на света. Мога ли също така открито да го съобщя?

— Е?

— Стоях в полунощ под звездите и гледах как небето блести над Германия. Една голяма звезда се извиси сияйно, а от нея излетя една отломка, стрелна се насам през границата и се сблъска със звездата на Франция. От небесния свод закапа кръв. Въздухът тегнеше от мрак, а земята потрепери под тропота на биещи се кохорти. Не видях конкретно лице, не чух конкретно име, мадам. Съзирах само факти. Звездите никога не са ме мамили. Тълкуванието не ми бе дадено; трябва да го предоставя на вас.

Маркизата беше пребледняла под грима като мъртвец, а мадам Д'Осе бе понечила да се нахвърли отстрани върху графа, макар да я бе дарил по такъв княжески начин.

— О, зная коя е тази звезда на Германия — проговори най-сетне маркизата. — Та нали кралят от Сан Суси отдавна си мисли, че може да се числи сред небесните властелини. Но онази падаща звезда,

графе, нямаше ли цвят, форма, от които да може да се заключи нещо по-определено?

— Струва ми се, че разпознах едно L, но достъпът до *chambres diplomatiques*^[11] не стои открит за мен и аз не познавам лице, за което да мога да направя намек. Длъжен съм само да отбележа, че грозящата опасност не е бъдеща, а може да се разрази още днес или утре. Така че са необходими незабавни мерки.

— Предчувствието ми не ме е подвело! — извика възбудената маркиза. — Едно L...? Онзи пруски барон Фон Лангенау е натоварен с мисия, чиято цел неприятно ме засяга, Франция да ми се подмилква на твърде скорошния кралски двор в Бранденбург! Чертите на този барон още от пръв поглед ми навяха непреодолима антипатия. Той иска да говори с краля? Аз ще се погрижа този разговор да не се състои. Имам доверие на вашите звезди, графе. Прусакът още днес ще бъде отпратен обратно във варварската си родина!

Когато след четвърт час барон Фон Лангенау поиска аудиенция, не беше допуснат, а препратен към министъра на външните работи. От него получи запечатано писмо със забележката, че то съдържа подробно обяснение на краля относно неговата молба и че трябва незабавно да го отнесе в Берлин. Вече имало заповед да му се подсигури смяна на конете на границата.

С това бе казано достатъчно ясно, че мисията му се е провалила. Той напусна двореца и се запъти към мястото, където го чакаше колата му. Още преди да стигне до нея, чу зад себе си търкалянето на колела и отстъпи настрани да пропусне каляската. Позна я с шестте запрегнати бели коня — беше екипажът на маркиза Дьо Помпадур, с който тя обикновено изминаваше разстоянието между Париж и Версай. Но този път не тя седеше на ромовата тапицерия, а една мъжка фигура, при чийто вид кръвта му забушува в артериите — граф Дьо Сен Жермен, когото маркизата беше наредила да откарат до столицата.

Графът също позна своя противник. Онова, което никой мъж с благородни принципи не би сторил, той извърши. Даде знак на кочияша да спре тъкмо на мястото, където стоеше Лангенау.

— Я гледай — попита с иронично удивление, — представителят на Негово величество краля на Прусия пеша по шосето?

Баронът не го удостои с отговор, а продължи пътя си.

— Хер барон! — подвижна тогава онзи с тон, който склони Лангенау да се обърне. — Само още едно, преди да си тръгнете, достолепни прусако!

Графът се наведе силно от вратичката на каляската, за да не бъде чути от кочияша и лакеите, и прошепна на барона:

— Останахте на сухо като някой хлапак, а? Един „къс олово с формата на куршум“, май ще ви дойде най-добре.

Лицето на Лангенау пламна от гняв. Той вдигна ръка за удар, но я отпусна, овладявайки се, и пристъпи по-близо до каляската.

— Мосю граф Дьо Сен Жермен, оловото, което прониза моя баща, съхранявам най-грижливо, тъй като заслужава истинска цел. Вие също ще умрете от него!

Обърна се и закрачи напред, без да обръща повече внимание на каляската, която изтрополя сега покрай него. Скоро се качи на своята и пое бавно след нея. Но не беше стигнал много далеч, когато отново чу конски тропот зад себе си. Обърна се и видя Амели на кон, следвана от един слуга на друг.

— Хер барон — поде тя, изчервявайки се, като го настигна, — моята Изабел днес е толкова непослушна, че ще ви попитам дали не ви остава едно място за мен. Пътят ми донякъде съвпада с вашия.

В същия миг той бе стъпил на земята, свали я от коня, чиито юзди слугата улови, и ѝ помогна да се качи в каретата. Тя потегли, а слугата я последва с ездитното животно.

— Отпратен ли бяхте, приятелю мой?

— Така е! — процеди той.

— И знаете ли кой е виновен за това?

— Моята откровеност...!

— О, не, малко аква бенедета. Позволете да ви разкажа какво научих от моята леля!

Когато младата дама напусна след малко каретата, за да възседне отново коня си, двамата се разделиха със задушевно ръкостискане и сърдечен поглед, което издаде, че пак ще се видят.

---

[1] Ma belle amie (фр.) — моя красива приятелко — б.пр. ↑

[2] Mon ami (фр.) — приятелю мой — б.пр. ↑

[3] Ma chere tante (фр.) — скъпата ми леля — б.пр. ↑

[4] Bien! (фр.) — Добре! — б.пр. ↑

[5] Боске дьо Фозан (фр.) — Горичка на Фозан — б.пр. ↑

[6] Соа дьо Лион (фр.) — лионска коприна — б.пр. ↑

[7] Chez soi-meme (фр.) — у дома, вкъщи — б.пр. ↑

[8] „«Няма добродетелен човек, който да не е заслужил пред закона за всичките си действия и мисли поне шест пъти в живота си въжето; би било жалко и много несправедливо да накажете вашия човек.» На неговия приятел граф Дьо Сен Жермен, М. Еикем дьо Монтен“ — б.пр. ↑

[9] Aqua benedetta (лат.) — благословена вода — б.пр. ↑

[10] Pour passer le temps (фр.) — просто ей така — б.пр. ↑

[11] Clmmbres diphmatiques (фр.) — дипломатически спални — б.пр. ↑

2. ДИАМАНТЪТ ОТ КОРОНАТА

Господин Калкоен, секретарят на „Негово всемогъщество на Генералните щати“, седеше сам в кабинета си и усърдно проучваше пакет важни документи, отнасящи се до един неутрален съюз между Нидерландия и Франция спрямо британското островно кралство. Вниманието му бе така ангажирано, че пропусна появата на жена си. Нейната добре окръглена фигура застана на вратата и тя със спокоен, сериозен израз на лицето изчака кога господин секретарят ще благоволи да вдигне поглед от тежката работа.

Трябва да споменем, че минхер Калкоен въпреки високия си и влиятелен пост обичаше простотата и може би от пестовни съображения не държеше прислуга, а предпочиташе да бъде обслужван от членовете на своето семейство. Те знаеха, че нищо друго не би могло да предизвика така неговия гняв, както да го смутят по време на писане или четене на важни неща, и ето как меффрау секретаршата чакаше с добродушна усмивка подходящия миг да изложи своята работа.

По едно време той затвори рязко един свитък и посегна към друг. Меффрау се прокашля тихо. Той долови звука и се обърна.

— Какво искаш, Кати?

— Да те питам дали ще слезеш за чая, или да ти го донеса тук.

— Тук, Кати, тук! Имам толкова належаща работа, че не бива да губя и секунда.

— Гол ли го искаш, или с препечени филийки?

— С хлебец, с много хлебец, Кати! Умствената работа напруга много тялото, така че секретарят трябва да яде, ако иска държавата да прокопса.

— Значи имаш неотложна работа? А пък вън стои един мъж, който желае да говори с теб.

— Кой е той? Аз наистина нямам време, Кати.

— Някакъв чужденец. Как се казва не знам, тъй като само на теб щял да каже името си.

— Не ми е притрябвало името му, да го казва на който си ще! Нека си върви!

— Чуй, той ме помоли само да ти кажа, че ставало дума за милиони.

— За милиони? Гледай ти! Има ли човекът съответната външност?

— Да, той е изискан господин, а на пръста му мярнах брилянт, греещ по-ярко и от слънцето.

— Тъй, хм-м, нека влезе тогава, а ти ми донеси чай, след като си е тръгнал!

Мефффрау кимна утвърдително и напусна стаята. Човекът, оповестен от нея, пристъпи през отворената врата. При неговата поява секретарят машинално се надигна. Непознатият създаваше впечатление, че е свикнал да общува с високопоставени особи.

— Кой сте вие? — попита Калкоен.

— Името ми сигурно не ви е неизвестно. Аз съм граф Дьо Сен Жермен!

— Граф Дьо Сен Жермен? Ах, възможно ли е? Моля, настанете се!

— Подочух, че времето ви е много кът — отбеляза графът, като се отзова на поканата и седна на едно безпретенциозно кресло.

— Случаят действително е такъв, но мисля, че мога да отделя толкова, за да узная каква работа ви води при мен.

— Вече предадох да ви съобщят, че не възнамерявам да ви дотягам с дреболии. Вероятно ви е известно моето близко познанство с краля на Франция?

— Чух да се говори за това. Както изглежда, вие притежавате благоволенieto и доверието на владетеля.

Графът се поклонил в знак на съгласие, извади от джоба едно запечатано писмо и го подаде на секретаря.

— Моля да прегледате този мандат!

Калкоен взе свитъка, разпечата го, отвори го, прегледа бегло съдържанието. Физиономията му издаваше напрежение и живо внимание, когато попита графа:

— Известен ли ви е дословният текст на писмото?

— Съдържанието, но не и дословният текст.

— Негово величество ви упълномощава за сключване на една много важна сделка с Генералните щати. Мога ли да ви помоля за информация?

— Разбира се! Трябва предварително да отбележа, че моята информация касае само определени лица. И понеже Негово величество е сметнал за добре да не посвещава в тези неща министъра на външните работи херцог Дьо Шоазьол, то и аз не мога да си позволя да включа тукашния ни пълномощен министър граф Д'Афри.

— Вашите желания ще бъдат строго съблюдавани, както мога да ви уверя в името на Негово величество. Та сега нататък, господин графе!

— И тъй, без въведение, минхер. Кралят възнамерява да направи един заем от Генералните щати.

— Аха? Пак ли? Хм-м! На каква сума?

— Една съвсем необикновена — сто милиона.

— Сто... наистина значителна!

— Но в никой случай прекалено висока за средствата, намиращи се на разположение на Генералните щати.

— Може да е така, но съм длъжен да упомена, че иммахме лош добив в колонииите и разходите ни в последните две години дотолкова надвишават приходите, че хазната ни е празна и трябва да помолим за помощ нашите банкери.

— В това отношение не може да има опасения. Помощните източници на Генералните щати са неизчерпаеми, а кредитът им — неограничен.

— Той беше вече по такъв начин използван, че всемогъщият господар едва ли ще се реши да го напруга за чужда изгода.

— Не би ли се взел под внимание отстъпките, които ответната страна е готова да направи?

— Възможно. За каква лихва сте упълномощен?

— Нейният размер ще зависи от бързината, с която следва да се изплати заемът.

— Понятно. А какви гаранции ще предложите?

— Една съвсем необикновена, а именно залагането на предмети, чиято стойност възлиза на повече от два пъти размера на заема. Те представляват скъпоценностите от короната на Франция.

— О-о! — възкликна удивено секретарят.

— Ще признаете — продължи графът невъзмутимо, — че един такъв залог напълно ни подсигурява. Инструктиран съм да ви уведомя, че от наша страна ще знаем за депозирането само кралят, маркиза Дьо Помпадур и аз.

— Гаранцията е повече от достатъчна, но помислили ли сте и за затрудненията, които тъкмо сега конфронтират един такъв заем?

— Имате предвид мнимото изтощение на Франция от войната и безперспективността от едно скорошно оправяне на политическите, бъркотии? Я стига! В това отношение аз съм по-добре осведомен от други и мога да ви уверя, че краят на войната приближава. А и дори опасенията ви да бяха основателни, то нали сам изказахте убеждението, че при всички случаи сте гарантирани. Дойдох най-напред при вас, понеже зная колко много тежи думата ви при важни дела, и ви моля да ми назовете имената на онези господа, към които бих могъл да се обърна след вас.

— За съжаление не ми е възможно да ви дам тази информация. Позволете да представя вашата работа първо на Генералните щати, а после ще си покаже кой ще бъде натоварен да преговаря с вас.

— Имате позволение, но при условие за най-строга дискретност. Кога мога да дойда за отговора?

— Това също не мога още да определя. Къде сте отседнали?

— В „Принца на Орания“.

— Ще си позволя да ви посетя веднага щом бъде взето някакво решение.

— В такъв случай разрешете още една прибавка. — Графът извади едно малко ковчеже и го подаде на секретаря. — Ще имате ли добрината да проверите съдържанието?

Калкоен го отвори и нададе вик на удивление. Хранилището съдържаше диамант с такава големина и чистота, какъвто никога не беше виждал.

— Великолепен, възхитителен камък! — възкликна той.

— На колко го оценявате?

— Не съм толкова добър познавач, за да мога да преценя стойността му, но мисля, че се отчита по милиони.

— Гарантирано! Кралят ме натовари да го оставя при вас за проверка срещу първия задатък от сто хиляди гулдена още преди сключване на основната сделка.

— Искате да ми поверите камъка, за да мога да го покажа на всемогъщия господин?

— Да, ако имате добрината да удостоверите получаването на диаманта с подпис и печат.

— С удоволствие!

Той грижливо заключи ковчежето и мандата на графа и издаде после исканата депозитна разписка. След получаването ѝ графът си тръгна. В коридора едва не се сблъска с един мъж, при чийто вид неволно отстъпи крачка назад.

— Барон фон Лангенау! — извика смаяно.

Баронът също беше изненадан, но не каза нито дума, а мина край графа с презрителен поглед и изчезна в кабинета на секретаря. Неуспехът на мисията му във Версай никак не бе накърнил доверието на неговия крал. Сега се намираше тук, в Хага, също в качеството на пратеник. Беше си спечелил приятелството на секретаря и имаше разрешение за достъп по всяко време. Завари Калкоен все още незадълбочен в работата. Разговорът с графа определено бе възбудил секретаря въпреки обичайното му спокойствие. При влизането на барона той вървеше с необичайна живост напред-назад из стаята.

— Добре дошъл, хер Фон Лангенау! Ех, намирате ме донякъде възбуден. Срегнахте ли някого?

— Един господин вън в коридора.

— Отгатнете кой е той!

— Граф Дьо Сен Жермен.

— Какво! Вие познавате този мъж?

— За съжаление!

— За съжаление? Явно не храните добри чувства към този прочут мъж?

Баронът направи отрицателен жест. Секретарят го улови за ръката и го притегли до себе си на един стол.

— Хер барон, знаете, че притежавате моето приятелство!

— Което е от висока стойност за мен.

— И заедно с него моето доверие!

— Което ме обвързва с най-голяма благодарност.

— Тази благодарност може да бъде налице единствено при пълно взаимно доверие. Граф Дьо Сен Жермен беше при мен по една изключително важна работа. Аз го познавам по-малко отколкото вие и

тъй като много държа да чуя нещо по-определено за него, ще ви помоля да излезете от своята дипломатическа сдържаност и да проявите малко откровеност към мен!

— Мога ли да попитам за каква важна работа говорите?

— Това е тайна, хер барон. Обвързан съм с най-голяма дискретност.

— Също за мен?

— Да, така е.

— Дори ако съм осведомен за работата колкото самия граф?

— Това е невъзможно!

— Хм. Ще ви докажа обратното. Граф Дьо Сен Жермен пребивава в Хага с цел един заем от сто милиона срещу залагане скъпоценностите от короната на Франция.

Секретарят направи удивена физиономия.

— Наистина! Вие сте точно осведомен. А пък графът уверяваше, че само той единствено дели тайната с краля и маркиза Дьо Помпадур.

— Той се заблуждава, както сам виждате. Ще успее ли да изпълни поръчението си?

— Възможно е. Най-малкото ще получи стоте хиляди гулдена, които иска незабавно за краля, срещу залагане най-ценния диамант от короната.

— Сто хиляди гулдена? За това нищо не ми е известно. Неговата мисия е нарочена само за сто милиона и не мисля, че е упълномощен да иска предплащане.

— Това би породило известно недоверие, ако можех да приема, че наистина сте точно осведомен. В състояние ли сте да ми посочите източника си?

— Само като на приятел. Имам любима във Версай, чрез която добивам поглед във всички тайни на двора.

— Една млада дама, може би без официален пост, не е ли малко несигурна посредничка за такива важни работи?

— Та нали примерът ви доказва, че тази посредничка е напълно благонадеждна. Любимата ми има една близка родственица, която е постоянно край маркизата и се ползва с ненакърнено доверие пред нея.

— Тогава е лесно обяснимо, че не знаете нищо за стоте хиляди гулдена. Маркизата не ги е споменала. Впрочем камъкът повече от десетократно покрива сумата.

— Мога ли да го видя?

— След като сте толкова добре осведомен, не считам, че ще наруша думата си, ако ви покажа диаманта.

Отвори чекмеджето, в което беше прибрал ковчежето, и го подаде на Лангенау. Този огледа камъка с най-голямо внимание и каза:

— Не съм познавач, но по всички изгледи диамантът е истински. Само едно обстоятелство ми прави впечатление...

— Какво?

— Имах възможност да проуча много обстойно диамантите на френската корона, а не мога да се сетя да съм виждал този.

— В това отношение може да се намери повече от едно обяснение. Защо да не дадем аванса, ако камъкът е истински? Вие не обичате графа и може да си имате своите основания, но в търговските работи човек често е заставен да пренебрегва личното си мнение. В Париж ли срещнахте графа?

— Във Версай. Дължа му едно много тежко дипломатическо поражение, когато вече бях сигурен в победата.

— А вие сте отмъстителен?

— В буквалния смисъл на думата, не. Познавах шарлатанина от по-рано.

— Наричате го шарлатанин? Един необичаен характер обикновено постъпва необичайно, поради което лесно може да бъде преценен погрешно. Къде се запознахте с него?

— В Лангенау.

— Във фамилното си имение? Кога беше това?

— Преди повече от четири години. Баща ми беше любител на абстрактните науки и прекарваше по-голямата част от времето си в изследване на метафизични въпроси. Напоследък се нахвърли върху магията, астрологията и алхимията. Макар да помрачаваше същността си, да започваше да предпочита уединеността на фамилния кръг, можехме спокойно да го предоставим на любимото му занимание, тъй като не съзирахме никакви вреди за нас. Но ето че в Лангенау внезапно се появи граф Дьо Сен Жермен под името на един рицар от Шьонинг. Татко беше придобил известна слава като алхимик, което сигурно е привлякло изпечения авантюрист. С неговата поява при нас дойде и нещастieto. Не ми се иска да се вгълбявам отново в онези трагични времена и ще ви кажа само, че графът тласна татко към смъртта, след

като с неизвестна за мен хитрост бе заграбил цялото ни имущество. Майка почина скоро след това, а сестра ми изгуби годеника си, който в качеството си на беден офицер вече не можеше да мисли за съграждане на отдавна лелеяното огнище.

— Тъжно, много тъжно! Но убеден ли сте наистина, че графът носи вината за всичко това?

— Толкова съм убеден, че пазя за него ей това олово тук. — Той бръкна под жилетката и извади на показ един куршум, който съхраняваше върху гърдите си на един шнур. — Татко намери смъртта си от него. Ето защо той ще пониже сърцето на измамника. — Скри отново куршума и прокара ръка по лицето, сякаш с това движение можеше да пропъди налегналите го тежки мисли. После отметна глава и попита: — Знаете ли, че утре у граф Д'Афри ще има голямо соаре?

— Вече съм поканен.

— Аз също. Ще отидете ли?

— Отсега не мога да кажа. Може би заемът така ще ми ангажира времето, че да възпрепятства идването ми.

— За което много ще съжалявам. Положението на изолираност, в което моят крал понастоящем се намира, има за естествена последица и неговите поданици да бъдат поставяни в изолация. Така че ако отсъствате, ще трябва да бъда сам със себе си.

— Убеден съм, че ще преодолеете това нещастие също така победоносно както вашият доблестен крал, и... аха, ето че Кати идва и ми носи чая. Вие естествено също ще вземете една чаша? Всъщност би трябвало безжалостно да ви прогоня, тъй като първоначално възнамерявах напрегнато да работя, но този заем за милиони така могъщо ме овладя, че вече не мога да обърна внимание на книгата си. Кати, още една чаша, няколко хлебчета и две лули с новопристигналия тютюн от Суматра!...

На другата вечер из великолепните и бляскаво осветени помещения на френския посланик, освен високите сановници на Генералните щати и представителите на всички европейски правителства, се движеше една многолюдна тълпа от прочути и влиятелни частни лица, чието присъствие придаваше на приема един по-малко дипломатически вид.

Трапезата, край която присъстващите в продължение на няколко часа се бяха отдавали на телесните радости на живота, беше раздигната. Разпилени на отделни групи и в различни стаи, те опитваха с оживен разговор да уредят своите лични или държавни изгоди.

Секретарят на „всемогъщите Генерални щати“ наистина отсъстваше. Барон фон Лангенау се движеше в сепъл черен костюм, привидно безучастен към групите бърбреци дами и господа. Ето как стигна накрая до една празна стая, с която завършваше поредицата от стаи. Тя беше оскъдно осветена. Пристъпи до един от прозорците, затулен от висящи до пода завеси, и се загледа в нощния зимен пейзаж.

По едно време чу приближаващи стъпки.

Двама мъже влязоха и се настаниха на плюшената тапицерия на една ниша в стената. Със сигурност се бяха уединили да обсъдят някаква тема, която не е за всяко ухо. Лангенау вече се канеше да излезе от своето непреднамерено скривалище, когато чу да се споменава едно име, което го накара да остане. Разбра, че единият от мъжете беше самият граф Д'Афри.

Другият беше прословутият Казанова, който със своето бягство от Оловния затвор на Венеция си бе спечелил много популярна репутация. Сега беше дошъл от Франция, за да ускори по заръка на херцог Дьо Шоазьол един важен финансов въпрос.

— Казвам ви, драги Казанова, че ако таите надежда да направите добра сделка, със сигурност се заблуждавате, в случай че не настъпят внезапно непредвидени обстоятелства — каза графът. — Аз изпитвам симпатии към вас и ви желая най-добра сполука, но на краля се прави лоша услуга. Действията на генералния ревизор поставиха нацията в погрешна светлина и хората биха достигнали до неминуем банкрут, както искам открито да ви кажа.

— Всичко това го знам добре, но все пак не ми се иска да гледам напълно отчаяно на успеха на моята мисия. На правителството липсват пари. Аз съм натоварен да разменя с възможно най-малка загуба френски държавни книжа, чиято числова стойност представлява двайсет милиона, срещу по-добре котиращи се чуждестранни книжа. Успехът на мероприятиято не е невъзможен, тъй като министърът ме увери, че войната, която снижава нашите полици, наближава своя край. Тайните мирни преговори били в пълен ход, както ме увериха от много добре осведомено място.

— Не искам да оспорвам този радостен факт, но сигурно ще признаете, че в качеството си на пълномощен министър трябва да съм по-пълно информиран относно нашите политически надежди и опасения. Държавната хазна е празна, флотата — унищожена, а войските ни — разбити. Следствие на това мирът няма да бъде изгоден за вас. Който възнамерява сега да купува нашите книжа, ще трябва дълго да чака, преди да може да ги оползотвори без загуба, а господин Дьо Бернис ме натовари да ви предоставя двадесетте милиона само с осем процента отстъпка. Склонен съм да вярвам, че при една такава оферта няма да се яви купувач.

— Въпреки това аз си запазвам надеждата. Когато кралят види, че искането му е твърде високо, ще го намали. Днес имах срещах господин Пеелс и шестима други шефове на компании. Те ми предложиха десет милиона в брой, седем милиона в петпроцентови книжа и освен това се отказват от онези милион и двеста хиляди гулдена, които френско-индийската компания дължи на холандската. Това са девет процента загуби за нас. При настоящите условия предложението ми се струва много приемливо.

— Заблуждавате се, като мислите, че кралят има някакво отношение към тази сделка. Политиката „Oeil de boeuf“^[1] много често се намира, и сега също, в положение на лишаване своите акредитирани пълномощници от правене на сметки.

— Не ви разбирам.

— Възможно. Кралят и херцог Дьо Шоазьол обикновено рядко вървят ръка за ръка по паричните въпроси. Те събират парите независимо един от друг, с единствената разлика, че единият носи отговорност, докато на едно величество, поставено по Божия милост, не може да се държи сметка. Сигурно познавате граф Дьо Сен Жермен?

— Срещал съм го няколко пъти в Париж при госпожа Д'Орфе.

— Вярвам. Госпожа Д'Орфе е половин магьосница и за магии и други подобни неща разходва суми, всяка от които се явява цяло състояние. За нея графът вероятно е феномен, в чийто блясък на всяка цена трябва да се движи. Какво мислите за него?

— Създава впечатление за необикновен човек. Кралят го дарява с цялото си доверие и дори му устрои едно великолепно жилище в Шамбор.

— Виж ти! — възкликна удивено Д'Афри. — Този авантюрист май е предпочитан от щастieto повече отколкото някои хора с големи заслуги. Знаете ли, че се намира тук?

— Нито дума.

— Отседнал е в „Принца на Орания“ и си дава вид на дипломат, без да ме удостои и с едно посещение. Не успях да отгатна естеството и целта на неговата мисия, но не бих се подхвърлил и на опасността да се компрометирам с препоръка, ако някой дойде да иска сведения за него.

— В „Принца на Орания?“ Та това е странноприемницата, в която живея и аз!

— Значи може да се предположи, че някой път ще влезете в разговор с него.

— При всички случаи, графе.

— Мога ли да разчитам на вашата опитност, да узная идеята на неговото пребиваване тук?

— Не мога да кажа дали притежавам такава, но един опит няма да навреди.

Двамата мъже се отдалечиха. Подслушвачът напусна скривалището си и се върна след тях в предните помещения. Намерението му беше да потърси Казанова.

Този беше седнал при масичката на една колона. Беше мъж, отличаващ се с рядка, своеобразна красота, а големите му тъмни очи сякаш господстваха над цялото общество. Лангенау приближи и поде с поклон:

— Синьор Казанова ли имам честта да поздравя?

— Да.

— Ще ме извините ли, че търся разговор с вас, без да съм ви представен?

— Моето минало удостоверява, че съм враг на всяка принуда. Настанете се тук, драги господине!

Баронът седна от другата страна на масичката и поясни:

— Името ми е Фон Лангенау...

— А-а, представителят на краля на Прусия в Хага?

— Да.

— Мога ли да ви уверя в искрената си симпатия?

— Вашето внимание ми е приятно, още повече че ви потърсих с единственото желание да ви бъда полезен.

— Следвате ли с това желание някаква определена посока?

— Разбира се! Не ви ли е възложил херцог Дьо Шоазьол уреждането на една работа?

— Така е! Аз нямам основание да я върша тайно.

— Казаха ли ви, че ще се натъкнете на трудности?

— Предположението ви и тук е правилно, но мисля, че ще ми се удаде благополучно да преодолеея препятствията.

— С удоволствие бих допринесъл своето за решението на тази нелека задача.

— Ще ме задължите с най-голяма благодарност — отбеляза прочутият затворник от Венеция. — В състояние ли сте наистина да окажете една сериозна подкрепа, хер барон?

— Надявам се, че никак няма да е малка. Намирам се в щастливото положение да ви назова едно значително препятствие, поставено пред вас, за което вероятно нямате сведение. Който познава враговете си, може да избере най-добрия път да ги победи.

— Препятствие? Мога ли да попитам в какво се състои, хер барон? — осведоми се Казанова.

— То се казва Сен Жермен.

— Сен Жермен? Познавате ли този мъж?

— Малко, но пред друг едва ли ще имам охота да го призная. Знаете ли каква работа го е довела в Хага?

— Не — отвърна Казанова и бързо попита: — На вас известна ли ви е?

— Напълно.

— Можете ли да говорите за нея?

— Всъщност не, но понеже предполагам, че ще ви посетя в положение да окажете една услуга на граф д'Афри, трябва да знаете всичко. Вашата мисия би следвало да се провали, тъй като без ваше знание една подобна е движена лично от краля.

— Невъзможно! Говорете, хер барон!

— Касае се ни повече, ни по-малко за един заем от сто милиона срещу залагане скъпоценностите на френската корона. Кралят желае да направи тази сделка без намесата на своите министри и дори без тяхно знание. Граф Дьо Сен Жермен се счита за човека, който може да

го постигне, и следствие тази самоувереност не благоволява да направи една визита на граф д'Арфи. Може би има и други причини, които засега само предполагам, без да мога конкретно да ги назова.

— Убеден ли сте, че ми казвате истината?

— Без това убеждение не бих ви говорил.

— Откога графът се занимава тук с тая работа?

— От вчера.

— Знаете ли нещо по-подробно?

— Знаех целта на неговото пътуване още преди да е пристигнал тук и трябва...

— В Германия, изглежда, сте много добре осведомени за тайните връзки и ходове на френския двор?

— Саморазбираемо! Господин Калкоен, секретарят на Негово всемогъщество, говори с мен относно тази работа и ми събщи, че графът вече е заложил най-драгоценния диамант от короната.

— Убеден ли сте в това?

— Аз самият го видях. Диамантът наистина е великолепен и от най-чиста проба. Днес научих, че ответната страна е склонна да сключи сделката, а вие съзнавате, добри ми Казанова, че от тази работа вие само ще пострадате. Ако холандците заемат сто милиона на краля, едва ли ще проявят склонност да ви разменят за министъра двайсет милиона.

— Имате право и аз ви дължа голяма благодарност хер барон. Напълно разбирам намека, който ми правите, и искам на свой ред открито да ви отбележа, че на сърцето ми лежат много повече моите двайсет милиона отколкото стоте на краля. Човекът си е себичен.

— Следователно и аз. Франция сега е на вражеска нога с нас и на моя крал не му е безразлично дали Людовик ще получи една такава сума, или не. Трябва да умеем тайно да се браним.

— Вие, изглежда, сте размишлявали по този въпрос. Можете ли да ми дадете някой добър съвет?

— Един мъж с вашите способности не се нуждае от съвет, но аз ще ви представя на банкера Бидриън Хоуп, който има решаващия глас по работите на Сен Жермен и при една моя препоръка с удоволствие ще ви бъде полезен във вашите. Освен това ми се върти една мисъл, която не искам да премълча пред вас. Аз познавам диамантите на френската корона, а не съм виждал сред тях депозирания. Сен Жермен

иска за него една предплата от сто хиляди гулдена, което не фигурира в неговите указания...

— Я гледай...

— Прибавите ли към това и факта, че той е опитен химик, и у вас ще се загнезди подозрението, което аз не мога да победя.

— Въобразявате си нещо невъзможно!

— От моя гледна точка това, което наричате „невъзможно“, е дори много вероятно. Познавам един отличен химик, който е беден, но честен мъж и няма да се остави да бъде заслепен от самомнителността на графа. Разбирате ли ме?

— Много добре! Той ще изследва диаманта от короната. Ще ме запознаете ли с него?

— Веднага щом пожелаете. Той се казва Ван Холмен и живее наблизко. Доверени хора приема и през нощта и аз възнамерявам след соарето да го навестя.

— Ще позволите ли да ви придружа?

— С най-голямо удоволствие! — После прибави с тънка усмивка: — Не вярвам граф д'Арфи да има причина или склонност да окаже съдействие на Сен Жермен. Ако знаем, че притежавате благосклонността на посланика, бих намекнал, че едно писмо от негова страна до министъра би осуетило заема.

— Оставете ме да действам, хер барон! Графът не е наясно с мисията на Сен Жермен. Като ми давате възможност да го осведомя, аз ще му окажа услуга, която ще го накара и той да прояви услужливост към мен. Простете, че ви напускам! Веднага ще говоря с него.

Той се изправи, за да приведе в изпълнение изричното намерение. Барон фон Лангенау остана със съзнанието, че е върнал на граф Дьо Сен Жермен първата рата за спомена при парка на Версай. При първата възможност по-късно даде знак на Казанова и заедно с него напусна двореца на пълномощния министър.

— Е? — попита, докато крачеха един до друг по улицата.

— Д'Арфи беше във висша степен изненадан.

— Споменахте ли му моето име?

— Не бяхте ми дали разрешение за това.

— Правилно сте постъпили. Ще пише ли?

— Вече го направи. Сметна работата за толкова важна, че се отдели за няколко минути от компанията, за да състави доклада и

веднага да го изпрати по бърз куриер.

— Великолепно! Виждате ли тази малка къща? Тук живее Ван Холмен.

Намираха се пред една невзрачна постройка, от чийто комин въпреки късния нощен час видяха да се издига гъст тъмен пушек, в който от време на време се примесваха проблясващи в червено и синьо искри. Заобиколиха два ъгъла и стигнаха до задната врата. При едно особено почукване от страна на Лангенау тя се отвори от само себе си и се затвори после зад тях без никаква видима помощ.

Като прекосиха един къс, тесен коридор, те се озоваха в окадено ниско помещение, чиято обстановка го характеризираше като лаборатория. Сред множество епруветки, реторти, тегели и разни чудновато оформени съдове клечеше едно бедно човече, което наглед не се поинтересува от влезлите, а продължи да наблюдава заставането на някаква металическа течност, излята в пясъчна форма. Едва когато се намираше в състояние на втвърдяване, то се надигна да поздрави пришълците. Това стана просто и със сърдечност. В него нямаше нищо от маниерите на шарлатаните.

— Хер барон — попита, — как стана така, че ви виждам днес толкова късно у дома си?

— Искях да ви представя синьор Казанова, който вероятно скоро ще има случай да ангажира вашето изкуство.

— Синьор Казанова от Венеция?

— Да — отвърна този.

— Е, тогава няма да е необходимо тепърва да се пробужда интереса ви. Вие вече сте ми известен с репутацията на добър химик.

— Вярно е, че навремето много се занимавах с химия, но не я докарах кой знае колко далеч.

— Скромен сте. Знам със сигурност, че притежавате много добри познания. Жалко само че учителите ви са се занимавали повече с алхимия вместо с истинска наука.

— Вие познавате мен, ученика, докато аз не съм чувал нищо за вас, майстора. Как стана така?

Дребното човече се усмихна леко на себе си.

— Истинското изкуство си стига само за себе си и не надава крясъци да го забележат. Въпреки това аз не съм толкова известен, както си мислите. Общувам дори с лица, които са си извоювали на

територията на алхимията значително име. Познавате ли госпожа Д'Орфе от Париж?

— Даже се наричам неин приятел.

— Зная, защото тя често ми е говорила за вас, а там на масата още лежи последното ѝ писмо, в което ви споменава. Всеки момент очаквам един мъж, когото преди няколко седмици видях при нея.

— Мога ли да науча кой е този мъж?

— Граф Дьо Сен Жермен.

— А! — извика удивено Казанова. — И графа ли числите към своите приятели?

— Аз? Хм-м! — Химикът поклати гордо глава. — Стотици хора го почитат почти като бог, ала аз го смятам за един умен шарлатанин, който добре умее да превръща за себе си дукатите на други в шестнайсеткаратово злато. Сега той е тук и посредством слугата си ме уведоми, че в настоящия час ще ми направи едно посещение. Наистина съм любопитен какво го води насам.

— Това е една щастлива случайност — обади се барон фон Лангенау. — Именно заради графа дойдохме при вас. Той е натоварен, или поне така си дава вид, да заложи скъпоценните камъни от френската корона срещу сумата от сто милиона и депозира най-големия диамант с молба за незабавно наброяване на сто хиляди гулдена. Казвам ви го, защото зная, че ще си мълчите. Приятелството между графа и краля на Франция трябва да е много искрено и изпълнено с доверие.

— Да — прибави Ван Холмен, — или вярата на графа в наивността на други хора е също толкова голяма. Аз отгатвам желанието, което искате да изразите към мен, така че не е необходимо да го казвате. Чувате ли този звук? Почука се. Ще отворя оттук. Влезте в това помещение! Той няма да забележи присъствието ви.

Отвори една скрита зад димника врата и вкара двамата мъже в една камерка, отделена от лабораторията само с една тънка стена, така че можеше да се чува всяка изговорена в нея дума. Те доловиха шум от отваряне и затваряне на врата и после станаха свидетели на един много важен разговор.

— Вие ли сте Ван Холмен?

— Да.

— Аз съм граф Дьо Сен Жермен.

— Тъй!

Графът много вероятно беше очаквал да направи впечатление. Простото „тъй“ на химика, изглежда, го подразни.

— Познавате ли ме?

— Не.

— Но мен ме знае цял свят и князе се домогват до моето благоволение.

— Тъй!

— Вие май малко или даже никак не общувате със света?

— Да.

— Дойдох при вас, за да ви предложа една много добра сделка.

— Тъй!

— Чували ли сте нещо за моята прочута аква бенедета?

— Не.

— Тази чудодейна напитка е най-голямата победа на човешкия дух. Който я употребява, никога няма да остарее и умре.

— Тъй!

— Трябваше да дам от нея на краля на Франция и маркиза Дьо Помпадур. Запасът ми отива към края си, а кралят ме моли за подновяване на дозата. За приготвянето на водата се нуждая от напълно обзаведена лаборатория и понеже не нося своите апарати, ви умолявам да ми отстъпите вашите за един час. Ще оставя ненарушено сегашното им състояние и като награда за вашата любезност ви предлагам този диамант. Приемате ли предложението ми?

— Да.

— Получих камъка от граф Дзобор във Виена като подарък. Струва си своите хиляда и двеста гулдена.

— Тъй!

— Точно сега зает ли сте?

— Не.

— Значи мога веднага да започна. От запасите ви не се нуждая, тъй като нося съставките на моята аква бенедета в джоба на наметалото си.

— Тъй!

— Този шнур до звънец в жилищното ви помещение ли води?

— Да.

— При това положение ще ви уведомя със звънеца, когато свърша. Ето диаманта. В рамките на един час ще бъда готов. Можете да си вървите!

— Тъй!

Отвори се врата, а после се чу как бе заключена отвътре. След късо време, неочаквано се надигна един капак в пода на камерата, чието съществуване двамата мъже не бяха забелязали, и от него се измъкна химикът. Усмехнато им даде знак да мълчат.

— Занимателен разговор, а? — прошепна. — Сега онзи ще приготвя своята универсална вода на живота. Аз ще го наблюдавам.

Постави предпазливо един стол до разделителната стена и безшумно отвори един монтиран под тавана отдушник. През възникналото отверстие беше възможно да се наблюдава всичко, което става в лабораторията.

Постоя доста време на своя пост и после слезе.

— Е? — попита баронът.

— Нищо, нищичко! Разглежда колбите и тигелите. Твърдо съм убеден, че неговата аква бенедета не е нищо друго освен съвсем безобидна смес от дестилирана вода и някаква ароматна течност. Посещението му при мен много вероятно има за цел само реклама. Много е възможно обаче неговата aqua benedetta да се превърне за него в aqua maledetta^[2]. Струва ми се, че извърши голяма грешка, като ми подари така наречения диамант на граф Дзобор, защото аз ще го подложка на внимателно изследване, и се надявам, че няма да си тръгнете, преди да сте чули резултата.

— С удоволствие ще останем, тъй като е от наша полза възможно по-скоро да знаем къде сме.

Казанова и Лангенау също се качиха един след друг на стола и установиха, че на графа и през ум не му минава да се залови с направата на някакъв химически разтвор. Едва след изтичането на един час извади един прах и го запали.

В съседното помещение се разпространи лек и фин дим.

— Сега ще звънне — отбеляза Ван Холмен. — Изпарението трябва да ме накара да повярвам, че наистина е работил.

Имаше право. Звънецът отекна и при неговия сигнал той изчезна под капака, за да се появи в отвореното вече от графа работно помещение.

— Подушвате ли нещо? — попита този.

— Да.

— Това е освобождението при приготвянето на чудодейната вода животворен газ. Само неговото вдъхване ще ви удължи живота с цяло десетилетие.

— Тъй!

— Имате ли познания и върху небесните тела?

— Не.

— Това е непроситим пропуск от ваша страна. Който иска да властва над материята, от която се състои нашата Земя, трябва да се стреми преди всичко да овладее безкрайната и всеприсъстваща материя, която е изначалието на целия живот.

— Тъй!

— Аз съм готов, а вие си имате възнаграждението. Мога ли да дойда пак?

— Да!

— Предстои ми да направя няколко важни и сложни смеси, които ще изискват повече време от днес. Моето присъствие ще ви коства малко прекъсване на собствената ви работа, наистина, но в никой случай няма да ви бъде в ущърб. Вече ви е ясно, че съм свикнал да плащам кралски, а да не говорим за известността, която ще придобие работното ви помещение от факта, че в него съм приготвил вълшебното си средство.

— Тъй!

Това непрекъснато „тъй“ и „да“ изглежда озадачи графа. Той хвърли изпитателен поглед на безизразното лице на дребния химик и каза:

— Защо не говорите? Да не сте дали обет да употребявате само едносрични думи?

— Да.

— В такъв случай с вас не е възможен никакъв разговор. И така, аз си тръгвам. Лека нощ! Но още през тази седмица ще дойда пак.

— Тъй!

Прочутият маестро на водата на живота се отдалечи с благосклонно кимване. Химикът не изпита ни най-малко желание за поклон, придружи го до вратата и я заключи грижливо зад него. После се върна в лабораторията и освободи Казанова и барона от камерата.

— Този значи бил толкова прочутият граф Дьо Сен Жермен, кумирът на всички астролози, магове и алхимици!

— Да, той беше — потвърди Лангенау. — Ваш дълг е да се чувствате силно ощастливени от тази пълна с чест визита.

— Хм, претекстът за аква бенедета служеше естествено само като въведение. Кой знае какви химически процеси има да извърши, свързани със стоте милиона и диамантите от короната. А сега ще подложа на проверка камъка на граф Дзобор.

Огънят вече беше угаснал. Той го раздуха отново, напълни разни колиби, тегели и други съдове с различни вещества и предприе с камъка процедури, за които дори на Казанова липсваха познания. Изследването отне дълго време и утрото отдавна се бе сипнало, когато свърши.

Двамата наблюдатели се намираха в състояние на голямо напрежение, защото резултатът от това строго научно изследване щеше да окаже значително влияние върху техните намерения.

— Най-после съм готов! — отсъди с победоносна физиономия Ван Холмен.

— И вашата преценка гласи? — осведоми се баронът.

— Знаете ли от какво се състои диамантът? — прибави Казанова.

— Разбира се. Той се състои от чист въглерод.

— И поради това трябва при силна температура и в кислородната среда на въздуха да изгори до въглероден двуокис — добави Казанова.

— Правилно. Вие видяхте, че поех риска да изгоря този диамант, оценен от графа на стойност хиляда и двеста гулдена, но не успях. После го третирах с други химикали и получих в крайна сметка този фин, сиво-бял прах, от чийто разтвор се отделя рядка, прозрачна и изключително твърда утайка. Нека на часа да умра, ако камъкът е бил диамант! От какво вещество се е състоял, в момента не мога да кажа, защото ще трябва да подложа както праха, така и утайката на много сложни процедури, но още отсега храня убеждението, че си имаме работа с майсторски добре постигната съставна стъклоподобна материя.

— Опитът да се изгори един диамант до въглероден двуокис влече ли непременно след себе си загубата на целия камък?

— Не, понеже процесът на изгарянето може да се прекъсне, макар това да си има своите мъчнотии, за които не всеки химик е

дорасъл.

— Намирате ли се способен да подложите на проверка депозирания от графа коронен диамант, без това да увреди значително на неговата стойност, ако камъкът е истински?

— Намирам се за способен.

— В такъв случай приемоте засега нашата благодарност за днешния ви труд, а когато работата се реши, ще...

— О, моля ви! — вметна Ван Холмен. — Не ми дължите нито благодарност, нито възнаграждение! Всеки истински труженик на нашата чудесна наука трябва с всички сили да се стреми да се противопостави на шарлатанина. Аз ще бъда богато възнаграден, ако моята работа допринесе за разобличаването на един шмекер, на когото при неговите необикновени заложиби се е удало повече, отколкото на други да сее гибел и нещастия и да жъне в замяна богатство и слава.

Те напуснаха с чувство на възхищение честния учен мъж. На улицата баронът спря.

— Нашето дело едва сега започва — каза той. — Искате ли да ковам желязото, докато е още горещо?

— Това се разбира от само себе си, хер барон — отговори Казанова. — Вярно, още е доста рано сутринта, но един приятел, какъвто ви е секретарят Калкоен, можем да навестим и в този час.

Запътиха се към жилището на секретаря и срещнаха в коридора госпожа Кати. С бяла нощна шапчица на главата, тя се бе заела с бърсането на червените и белите керамични плочки на пода. Поздрави двамата мъже, малко учудена от ранното посещение.

— Минхер Калкоен вече на крак ли е? — попита баронът.

— Вече на крак? — откликна тя полуудивена, полуоскъrbена. — Минхер винаги става с петлите.

— В такъв случай сигурно можем да говорим с него?

— Понеже го желае хер баронът, да, но иначе не. Утринният час има злато в устата. Това е едно добро правило за работа.

Изкачиха стълбите и тръгнаха към кабинета на секретаря. Той си беше сложил краката върху мангала, държейки вестник в лявата ръка и дългоцевна глинена лула в дясната.

— Каква изненада! — възкликна изпод сред гъст тютюнев облак. — Сигурно ми носите някаква изключително важна вест, хер фон Лангенау.

— Най-напред синьор Казанова, за когото много вероятно...

— Съм чувал, нали? Ние дори сме разговаряли, така че официалностите са излишни. Сядайте, минхер, и казвайте какво ви води при мен!

— Идваме във връзка с познатата диамантена история.

— Какво? В този... Но, аз мисля, тази работа е най-дълбока тайна, а ето че вие ми представяте синьор Казанова като посветен.

— Знаете каква важна задача го е довела тук. Всемогъщият господар прави разрешението й трудно и както почти вярвам, е по-скоро склонен да осигури на един измамник сто милиона. Аз не съм дал на граф Дьо Сен Жермен тържествен обет за мълчание, така че мога да говоря за тайната си с когото ми е угодно. Имах основателна причина да се доверя на синьор Казанова. Това стана снощи при граф д'Афри и сега ние вече сме в състояние да ви услужим с резултат.

— Наистина ли? Целият съм в слух!

— Депозираният коронен диамант все още ли ви се намира под ръка?

— Не. Предоставих го на разположение на Всемогъщия господар, а той го предаде за съхранение на банкера Хоуп.

— Проверен ли беше?

— От трима експерти с непогрешими очи.

— И какво гласи тяхната преценка?

— Той е истински.

— Аха! Действително ли?

— Да. Господарят на Генералните щати проявява голяма склонност да приеме предложението на граф Дьо Сен Жермен.

— В такъв случай трябва да ви кажа, че тримата вещи лица въпреки всичко навярно са се заблудили. Снощи ние подложихме на химически анализ един диамант на графа, който може би някои прецизни познавачи щяха да сметнат за истински.

— При кого?

— При Ван Холмен.

— Той е надежден. Как намери камъка?

— Беше фалшив, макар графът да претендираше, че го бил получил като подарък от граф Дзобор и обяви стойността му на хиляда и двеста гулдена.

— Удивен съм!

— Ние не, защото нищо друго не бяхме очаквали. Тези хиляда и двеста гулдена сега се състоят само в една нищожна купчинка прах, за която никой и една пара не би дал.

— Разказвайте, разказвайте, ако искате да повярвам!

Баронът направи един изчерпателен доклад за събитието при дребния химик. Когато свърши, секретарят се бе вторачил в него със зяпнала уста. Лулата на добрия човек отдавна беше угаснала. Той я остави настрана и се надигна.

— Това е извънредно забележително и трябва да се вземе присърце. Ще имате ли добрината да ме придружите до Ейдриън Хоуп?

— Готови сме.

Не след дълго тримата се намираха на път за банкера. Там Лангенау и Казанова дълго време не се добраха до думата, тъй като усърдният минхер секретар не пропусна случая самият да разкаже. Хоуп го изслуша до края с напрегнато внимание. Сетне последва продължителен и много оживен разговор, след чийто завършек тримата напуснаха банкера с обещание за най-дълбока дискретност. Още на вратата той подаде ръка на Лангенау и Казанова.

— Сбогом, господа! Ако предположението ви се потвърди, ние ще разобличим един изпечен мошеник, а вие ще си спечелите благодарността на Негово всемогъщество. В този случай не храня съмнение, че обмяната на дваيسетте милиона няма да намери пречка, синьор Казанова. Ще съжалявам само, че няма да можем да процедираме според законите срещу шарлатанина, понеже трябва да се съобразяваме с Негово величество краля на Франция.

Когато Казанова се озова насаме с барона, каза:

— Убеден съм, че вървим към победа и винаги ще ви дължа една голяма благодарност.

— Нямате основание да говорите за благодарност, тъй като аз действам единствено от собствени интереси — гласеше отговорът. — Аз дължа на графа една отплата и мисля, че за да го разоблича, не бих се нуждал от вестителя, когото Д'Арфи изпрати вчера при херцога.

* * *

Имаше право с това мнение, защото само след два дни граф Дьо Сен Жермен получи от непознат пратеник следното писмо:

„Граф д’Афри, пълномощният министър на краля на Франция, поиска от владетеля на Генералните щати Вашата екстрадиция. Депозираният от Вас диамант беше изследван и признат за фалшив. Той остана тук на съхранение, докато лично кралят не го поиска. Два часа след получаването на тези редове ще дойдат да Ви арестуват.“

* * *

И наистина, след два часа един полицейски вахмистър дойде в жилището на графа, но този беше вече отпътувал. Преследването беше подето мудро и ето как скоро се разбра, че се намирал на сигурност в Англия. От съображения към Людовик XV го бяха оставили да се изплъзне...

---

[1] Oeil de boeuf (фр.) — буквално: „око на бивол“ — б.пр. ↑

[2] Aqua maledetta (лат.) — прокълнатата вода — б.пр. ↑

3. АКВА МАЛЕДЕТА

Беше началото на 1784 година.

По шосето от Кил за Екернфьорде се движеше шейна, в която седяха двама господа и две дами. Тези четири персони бяха хърватският принц Паранов със своята съпруга и барон фон Лангенау с жена си — някогашната придворна дама Амели д'Осе.

Двамата господа се бяха запознали във Виена. Неотдавна принцът бе посетил барона в Берлин и тъй като Лангенау трябваше да отиде по една важна работа до Екернфьорде, Паранов реши да го придружи, за да не пропусне възможността да направи едно духовно запознанство.

С други думи, в Екернфьорде живееше ландграф Карл фон Хесен-Касел, датски фелдмаршал и губернатор на провинциите Шлезвиг и Холщайн, сетнешен автор на книгата „Memoires sur la campagne de 1788 en Suede“^[1].

Като ревностен фраймаурер^[2] той се отличи със стремежа си да възстанови „стриктното съблюдаване“, а като почитател на „тайните изкуства и науки“ изразходваше големи суми за неща, признати днес за абсолютно безстойностни. Той беше една топка за игра за разни магове, чародеи, алхимици и чудодейци, които даряваше с доверието си, а те го ограбваха за своите цели. Безверниците най-често са най-податливи за суеверията.

Принц Паранов също се беше занимавал по-рано много с магия и химия, каквито бяха тогава стремежите на времето, но бе поумнял след принесените напразни жертви и се бе отдръпнал от тези неща. Въпреки това и досега проявяваше жив интерес към всичко, което се отнасяше до тях, и изпитваше непреодолимо благоволение към всеки, намиращ се в техните окови, от които самият бе успял да се освободи само с големи борби и много самообладание. Ето защо искаше да се запознае също с маршал Карл фон Хесен-Касел и се бе присъединил към барон фон Лангенау единствено за да направи сега това запознанство лично.

Разговорът естествено се въртеше около фелдмаршала, към когото и дамите проявяваха любопитство както господата.

— Право при него ли ще отидем? — попита Амели, на която личеше, че се чувства много щастлива като съпруга на Лангенау.

— Не — отвърна баронът. — Моята задача ме задължава първо да разузная надлежно терена. В някои отношения маршалът е направо непредсказуем. Той ме познава и знае, че като трезв и разумен човек не съм съгласен с някои от авантюристичните му възгледи. Ето защо следва да се очаква, че няма да прояви към мен голяма благоразположеност. Отбелязах това в Берлин и дадох да се разбере, че ще е по-добре задачата да се повери на по-подходящ човек. Но възражението ми не бе взето под внимание.

— Към кого ще се обърнете? — попита принцът.

— Към граф Дьо Ламбер, който вече има указания да направи въпросните отстъпки. Той е изкусен дипломат и е успял да спечели за намеренията ни датския легационен съветник Морин, който е сега в Екернфьорде и е довереник на маршала. Удаде ли ми се да привлека вниманието на маршала върху собствената си особа, няма да се усъмня и за миг в благополучния изход на моята мисия.

— Която естествено касае отношенията на Прусия и Швеция? — подпита принцът.

— Има неща — отговори усмихнато Лангенау — за които дори най-близкото приятелство не бива да споменава и дума.

— Хубаво! И също така има приятелства, за които политиката няма никакво разбиране.

— Не мога да се съглася. Но нека не навлизаме в територия, отдалечена толкова много от предишната тема на разговора, че трябва незабавно да се върнем. Знаете ли кой се намира понастоящем при маршала?

— Е?

— Един наш стар познайник. Прочутият граф Дьо Сен Жермен.

— Зная и искам открито да ви призная, че неговото присъствие беше още една причина да се присъединя към вас. Имам голямо желание да си уредя една малка сметчица с него.

— Аха!

— Във Виена той има добрината да ми продаде един диамант, който сам оцени на десет хиляди дуката, за половината от тази сума.

Както научих по-късно, камъкът водеше произхода си от работилницата, основана от него и граф Дзобор, и се оказа фалшив. Той е у мен и аз ще помоля учтиво фалшификатора незабавно да си го прибере срещу петте хиляди дуката.

— Той няма да го стори.

— Ще го стори!

— В такъв случай би трябвало да притежава въпросната сума, което аз обаче не вярвам.

— Няма да му бъде трудно да получи един ордер от касата на маршала.

— Тази каса също е празна. Той се погрижи за това.

— Тогава си е негов проблем как ще набави сумата, ако не иска да разговарям с него с оръжие!

— С оръжие? Няма да го направиш — помоли разтревожено принцесата.

— Не се безпокой, сърце мое! Няма да си оскверня сабята с неговата кръв, а знаеш, че не съм лош стрелец. Един мъж от неговия сой може и да притежава необходимото лукавство, което се изисква за една страхлива измама, но не и смелостта да застане очи в очи пред един неустрашим противник. Той ще достави парите, защото самият най-добре знае какво въздействие има в действителност неговата аква бенедета.

— И други го знаят също така добре като него — подхвърли усмихнато Амелия. — Маркиза Помпадур пи от течността, докато... се спомина, а че и Луи XV въпреки „аква“-та умря, научи цял свят. Направо да се чуди човек, че все още има хора, които хващат вяра на един такъв измамник като графа.

— Аз ще сложа край на машинациите му, бароне, и ви умолявам за една услуга. Споменахте, че винаги носите със себе си куршума, покосил живота на вашия баща. Моля да ми го заемете, докато трае престоят ми в Екернафьорде.

Лангенау го погледна късо и дълбоко в очите, после извади куршума от капсулката и мълчаливо му го предаде.

Стигнаха града. Паранов слезе с принцесата при странноприемницата, а барон фон Лангенау продължи със съпругата си към граф Дьо Ламбер, където бе пригответен един апартамент за

двамата. Баронът се беше отличил като дипломат и бе много радушно посрещнат от графа.

Дватама проведоха най-напред един разговор, отнасящ се до задачата на Лангенау, и се отправиха после към легационния съветник Морин, за да го помолят да представи барона на фелдмаршала.

В същия час последният седеше в мекото си кресло, в което го приковаваше омразната подагра, и се ровеше в стари, пожълтели ръкописи. От време на време поглеждаше неспокойно към часовника — изглежда, с нетърпение очакваше някого. Ето че най-сетне камердинерът влезе и доложи:

— Господин граф Дьо Сен Жермен!

— Да влезе!

Графът се появи на вратата. Видът му беше все същият, както навремето при срещата му с краля на Франция Лудовик. Той като че наистина не се състаряваше, но едно по-внимателно проучване навярно щеше да установи, че умее да съхранява външността си с козметични средства за дълъг период от време. Поклони се на маршала и по негов знак се настани на един стол близо до приятеля.

Лицето на маршала в този миг не показваше израз на благожелател, а раздразнение, увеличавано и от причиняваните от подагратата болки в крака.

— Още преди час пратих да ви помолят да дойдете при мен, графе.

— Екселенц ще ме извини, че не можах веднага да се отзова на неговата покана! Задържа ме една важна топилка, която бях започнал в лабораторията.

— Важна топилка? Знаете ли, драги господине, какво топене ме занимава пак по изключителен начин в последно време?

— Слушам, екселенц!

— Топенето на съдържанието на моята каса. В продължение на повече от пет години живеете при мен; в продължение на повече от пет години ви предоставям чудовищни дори за моите средства суми, за да бъдете в състояние да съдържите обещанията, които ми дадохте. В продължение на повече от пет години чакам да удържите думата си, а не виждам друг резултат, освен че състоянието ми отива към края си и ще трябва да си кося нервите с кредиторите, В продължение на повече

от пет години бях образец на търпение, но ведно със средствата ми се свършва и моето търпение.

— Екселенц ме плаши! Моите начинания водят сигурно към целта; те се намират в такъв ход, че...

— Че накрая и аз самият ще трябва да си ходя! — пресече го на думата маршалът. — А пък ходенето ми е зорно. Вие възнамерявате да създадете една животворна напитка, даваща вечна младост на човека, а не сте в състояние да ми предложите даже цяр, който да изгони подаграта ми.

— Екселенц ще ми позволи забележката, че болестта отдавна щеше да се е разкарала, ако не беше неговият прибързващ, горещ темперамент...

— А, все старите възражения! Какво общо има моят темперамент с подаграта? Да не би с търпеливостта, проявяващ повече от пет години, да съм доказал, че характерът ми е чак толкова прибързан и сприхав? Днес отново трябва да платя две хиляди дуката и наистина не знам откъде ще ги взема. Често бях принуден да разчитам на Морин, но съвсем наскоро той ми направи едно повече от недвусмислено заявление, че вече не можел да стои на мое разположение. И сега какво?

На графа се виждаше, че се намира в необикновено смущение. Сякаш се бореше с някакво решение.

— Наистина ли материалното положение на екселенц е така застрашено, както чувам?

— Застрашено? Това е твърде слабо казано! Всичко се свърши, всичко! Аз вече изобщо нямам материално положение. Няма към кого да се обърна освен към вас, графе. Можете ли да ми заемете пет хиляди фридрихсдора^[3]?

Графът наведе глава и остана цяла минута смълчан. Кой можеше да каже какво става в него? После вдигна отново очи и погледна маршала в лицето с победоносна усмивка.

— Да ви заема? Не, аз ще ви ги подаря, та дори сто хиляди или милион, ако желаете!

— О-о! Възможно ли е? — извика маршалът.

Без да мисли за подаграта — тя мигновено изчезна, сякаш никога не бе познавал това мъчително заболяване, — той скочи и пристъпи чевръсто към графа.

Той го гледаше самоуверено.

— Виждате ли сега, екселенц, че имам лек против вашата болест? Беше необходима само една дума и тя изчезна.

— А болестта на касата ми?

— Тя също!

— Обяснете по-ясно!

— Знаете, че в продължение на пет години напразно чаках благоприятно разположение на небесните тела.

— За съжаление!

— Днес, точно в полунощ, то ще настъпи.

— Наистина ли? — попита маршалът с дълбока въздишка на облекчение.

— Съвсем сигурно. Изчисленията ми няма да ме подведат.

— Добре! Значи най-сетне имаме благоприятно разположение на звездите, но другото...?

— Всичко е готово, аз съм подготвен.

— Какво можете да ми обещаете?

— Вечен живот и несметно богатство точно в полунощ, екселенц.

— Графе, действително ли е вярно това?

Маршалът се намираше в състояние на неописуемо въодушевление. Всички жертви, всички ядове бяха отминали. Той прегърна графа и го натисна пак към стола, от който „чудодеецът“ в своето смущение бе станал.

— Така сигурно, както седя тук — прозвуча гордият отговор. — Питието може да се приготви само при подходящи звезди и могат да минат столетия, преди днешното благоприятно разположение да се повтори. Аз приготвих чудотворната вода за пръв път в деня, след който Мойсей спусна мрака над Египет; за втори път в деня на погребението на Самуил, върховния свещеник, и за трети път в нощта, когато Христос завърши своята проповед в планината.

— Вие сте познавали Христос?

Лицето на графа се измени в странна усмивка.

— Аз съм опознал всичко и всички, екселенц. Ако можехте да попитате апостол Петър, той щеше да ви признае, че много често съм му давал добрия съвет да усмирява своята невъздържаност. И както съм живял преди три хиляди години, така ще ме видите и след още три

хиляди, защото в полунощ ще изпиете заедно с мен капките на вечния живот и никога няма да опознаете смъртта.

Маршалът кажи-речи се вцепени от надежда и прехлас. Графът беше пускал тук и там по някой лек намек, наистина, но никога, както сега, не бе говорил за своето трихилядолетно минало.

— Графе, аз не се съмнявам, че ми казвате истината, но ако действително изпълните обещанията си, ще ви възнаградя, както никой още не е бил въз...

— Възнаграждение? Я стига, екселенц, кой би могъл да ме възнагради? Не съм ли аз този, от когото ще получите всичко? С какво ще можете да ме възнаградите, при положение че съм ви дарил вечна младост и безмерно богатство! А сега трябва да вървя, защото не бива да пропусна и един-едничък от щастливите мигове. Но в полунощ ще ви донеса щастие и живот. Наредете да приготвят залата, както винаги е ставало при нашите заклинания!

Той тръгна и остави маршала в неописуемо вълнение. На този щеше да му е най-добре да остане насаме със своите мисли и ликуване, ала това явно не му е било отредено. След известно време влезе един слуга и доложи за някого, но маршалът във възбудата си го пропусна.

Вратата се отвори отново и пристъпи едно дребно, сухо човече, чиито напълно побелели коси навяваха заключение за напреднала възраст. Мина доста време, преди маршалът да забележи влезлия.

— Кой сте вие и кой ви разреши тук достъп? — попита с гневно звучащ глас.

— Бях оповестен, екселенц! — прозвуча спокойният отговор.

— Аха, тъй! И кой сте?

— Името ми е Ван Холмен.

— Ван Холмен? От Хага?

— Да.

— Ах! Седнете!

Беше видно, че пристигането на химика му дойде малко ненавременно, но той се взе бързо в ръце и обясни:

— Вие ми бяхте описан, и то не едва днес или вчера, като човек на науката, ползващ се с неограничено доверие.

— Казанова! — вметна Ван Холмен с вежлив поклон.

— Как? Вие знаете с кого съм говорил?

— Прочутият затворник ми писа.

— Така! Когато се озовах в положение да чуя безпристрастната преценка на химик, който не допуска да му повлияят разни авантюристични възгледи, аз си спомних неговите думи и ви отправих покана до Хага в Холандия да дойдете при мен за една седмица.

— Както екселенц вижда, аз се отзовах на тази покана, макар с това в голяма степен да занемарявам собствените си работи.

— За всичко ще бъдете обезщетен, но поставям условие до утре да се задоволите само със стаята си.

— Мога ли да попитам за работата, екселенц, на която се дължи отправената ми покана?

— Днес няма да говорим за нея, тъй като преди всичко трябва да си отдъхнете, но ви обещавам, че утре сутринта ще бъдете напълно осведомен.

Дребният химик наклони глава настрани с лека усмивка.

— Мога ли да се считам вече за осведомен?

— Как така?

— Екселенц — отговори той сега със сериозен тон, — аз не съм врач и винаги искам да знам онова, което трябва да знам. Откликнах на поканата ви, но нямам време да се залавям с нещо утре, което мога да започна още днес.

— Аз ще ви обезщетя!

— Не можете. Бихте могли да ми дадете някаква компенсация за загубата на пари, която ми донесе пропуснатият ден, но не сте в състояние да ми върнете загубеното време и да ми замените неприбраните духовни плодове. Граф Дьо Сен Жермен не е човекът, заради когото бих прахосал дори един час от скъпоценното си време. Той може да чака пет години успеха на един опит, понеже си има своята аква бенедета, която го прави безсмъртен, но аз съм обикновен простосмъртен и ето защо трябва да си скъпя времето.

Последното изречение беше изговорено със затаена подигравка, която не се изплъзна на маршала.

— Вие си имате представа защо ви повиках? — попита той.

— Не само си имам представа, ами го зная. Повикахте ме в Екернафьорде, понеже храните съвсем основателно недоверие срещу мъжа, който толкова много ви е обещал, а нищо не е удържал. Аз

трябва да проуча неговата работа и моята преценка ще е за вас отвесът на поведението ви спрямо него.

— Така е — призна маршалът изненадано.

— Тогава моля да изтъкнете причината, поради която не мога да започна веднага работа.

— Ще бъда искрен, драги мой! Може би постъпих малко прибързано. Признавам, че доверието ми към графа ни най-малко не е разклатено, защото... защото...

Трудно беше на стария, достопочтен ветеран да изрече една неистина. Ван Холмен, беше достатъчно схватлив да разбере веднага всичко. Той вметна:

— Защото ви е дал ново обещание, което е толкова многообещаващо и блестящо, че всичките ви съмнения са ударили на бяг. И тъй като моето експертно мнение вече не е необходимо, ще си позволя без забавяне да се върна в родината.

Още преди маршалът да е съумял да го задържи, той беше отворил вратата и напусна помещението. По същото време се отвори вратата на вестибюла и влязоха двама мъже, единият от които огледа химика първо усъмнено, а после — с радостна изненада.

— Ван Холмен! Възможно ли е?

— Хер барон фон Лангенау! Вие също в Екернафьорде?

— Както виждате! Какво правите при маршала?

— Нещо много важно. Убедих го, че на света живее някой си Ван Холмен, и си тръгнах.

— Какво означава това?

— Това означава, че маршалът поиска да дойда, за да поогледам пръстите на граф Сен Жермен. Онзи обаче си е извоювал ново доверие, тъй че в качеството си на *personne inutile*^[4] имам задължението да се измета.

— Не си тръгвайте, а почакайте тук, докато се върна! После ще ме придружите до моето жилище!

— Доложете за мен! — заповяда другият на камердинера.

Този отвори вратата.

— Господин легационният съветник Морин!

— Да влезе.

Морин се отзова на поканата заедно с барона.

Маршалът беше все още така въодушевен от разговора с графа, че без да обърне внимание на Лангенау, се втурна към Морин и го улови за двете ръце.

— Добре дошъл, господин съветник, добре дошъл! Вие ме виждате днес радостно развълнуван, тъй като получих една обещаваща щастие новина.

— Позволете да участвам в радостта ви, екселенц, но нека преди това ви представя барон фон Лангенау, който е дошъл от Берлин, за да увери екселенц в приятелските чувства и голямото уважение на своя крал!

— Аха! Много добре, хер барон! Вярно, че ние още не сме се виждали, но вие сте ми известен от делата си като мъж, на когото неговият крал може да разчита. Сядайте, господа, а вие чуйте, господин съветник, каква радостна вест имам да ви съобщя! Вие също, господин барон, няма да лишите моята новина от вниманието си. Дори знаей, че ще се удивите и ще признаете, че навремето сте постъпили несправедливо с един велик мъж.

— Мога ли да попитам кого екселенц удостоява с честта да нарече велик мъж? — попита Лангенау учтиво.

— Граф Сен Жермен.

— А-а, тъй, тъй! Аз също го наричам велик, но той е величие от съвсем друго естество.

— Аз се намирам в благоприятното положение да ви убедя в противното. Сигурно сте чули, че той живее при мен?

— Отдавна знам, че е намерил при вас убежище от отмъщението в преследването на онези измамници, които са му повярвали!

— Това е едно сурово и несправедливо изказване, което същевременно оскърбява и мен — отвърна маршалът със свъсена физиономия. — Но вие сте мъж, който се радва на моето уважение, и аз със сигурност ще имам своето удовлетворение, когато искрено си вземете обратно думите. Длъжен съм да ви се извиня, тъй като и аз бях започнал вече да се разколебавам. Много добре знаей, че хората ми се присмиват за доверчивостта и жертвите, които съм принесъл на графа, но днес подигравчиите ще бъдат съсипани. Аз смятам да се оправдая по начин, по-бляскав от който не би могло да има.

— Ще се радвам за екселенц, ако преценката ми за графа се окаже погрешна. В този случай съм готов да му простя всичко, което е

причинил на мен и близките ми — отвърна баронът.

— Разбирам! Срегнах Казанова, който ми разказа едно-друго за вас и графа. Убеден съм, че с великия маг са постъпили навремето в Хага несправедливо. Той е най-прочутият мъж на столетието и понастоящем се намира в лабораторията или библиотеката ми. Тази нощ, точно в дванайсет часа, той ще разреши две задачи, по които магията и химията от хилядолетия напразно са работили. Вие идвате в добър час и аз каня и двама ви да станете свидетели на нашата победа.

Морин се поклони, благодарейки, и каза:

— Графът — когато имах честта да се запозная с него, носеше името господин Беламаге, — е един изключителен мъж, едно явление, което излиза извън всички наши представи.

— Къде го срещнахте за пръв път? — попита Лангенау.

— Във Венеция. Там станах свидетел как той подари на един познат обикновена хартиена изрезка, която един банкер погаси срещу двеста дуката. Съумя да накара една перла за пет дуката така да нарасне за осем дни, че му предложиха после шейсет за нея. А барон Щош уверяваше, че преди много години го видял в Байона, където превърнал в чисто сребро една оловна табла с тежина няколко фунта. И от това време ни най-малко не бил остарял.

— Чували ли сте го да музицира? — попита маршалът.

— Да, на пиано. Свири вълшебно.

— Днес ще се възхитите още повече от него. Без да го уведомя, аз поканих едно отбрано общество от дами и господа, за да оправдая официално с резултат досегашното си доверие. По този повод той ще се прояви по моя молба като виолинист. Майсторството му тук е направо несравнимо. Княз Смирноф, който преди четиридесет и девет години го е чул да свири на виолина, ме уверяваше, че през този дълъг период той не е променил нито умениято, нито външния си вид. Ще ви покажа също един извънредно забележителен ръкопис.

— Мога ли да науча заглавието на този ръкопис?

— Това е един коментар от Раймундус Лулус и изяснява някои тъмни пунктове около Хебер, Роджър Бейкър и Арно дьо Вилньов. Томът ми струваше почти четири хиляди талера.

— От кого го купихте?

— От Сен Жермен.

— Истински ли е? — поинтересува се неволно Лангенау.

— Защо питате?

— Защото, доколкото зная, Раймундус Лулус не се е занимавал с магия, а едва от неговите последователи е представян като маг.

— Позволете тук да бъда на друго мнение. Впрочем графът е заплатил от своя страна за ръкописа петнайсет хиляди талера.

— Какви са двете задачи, които довечера ще разреши?

— Ще направи една проявителна смеска на прах, която само при един допир превръща всички метали в чисто злато.

— Това би било едно разтърсващо света изобретение. А другата?

— Една аква бенедета, която не само премахва както досегашната влиянието на старостта, а прави смъртта от външни фактори в чиста невъзможност.

— Имате предвид примерно смъртта от раняване?

— Да.

— В такъв случай съм любопитен дали ще успее — обади се Морин.

— Аз съм убеден. Прахът вече от пет години стои над огъня. Аз все отново и отново трябваше да чакам, тъй като потайните часове така и не искаха да съвпаднат с положението на небесните тела, и вече изгубих търпение, когато графът преди малко даде уверението, че днес в полунощ всички магически и астрономически предпоставки щели да бъдат налице. Нали господата ще дойдат?

Морин изрази съгласие; Лангенау размишляваше.

— Бих дошъл, екселенц, но вече другаде приех покана.

— Отказвате! При кого?

— При граф Дьо Ламбер, у когото живея с жена си. Поканени са също принц Паранов и съпругата му, които пристигнаха заедно с мен.

— И кой още?

— Друг никой.

— Тогава елате всички в единайсет часа при мен! Принц Паранов не ми е непознат. Срещал съм го във Виена и Варшава. Той и принцесата ще бъдат добре дошли. Граф Дьо Ламбер често се е отбивал при мен и няма да откаже да ви придружи. А вашата съпруга... а-а, не чух ли веднъж, че Амели д'Осе, чудно красивата племенница на госпожа Д'Осе, била първата дама при маркиза Дьо Помпадур?

— Така е, екселенц.

— В такъв случай трябва да я поздравя, хер барон!

— Тя ще дойде, защото също ще бъде любопитна да види дали опитите на графа ще излязат успешни. От своята леля тя наследи един кръст, който тази навремето бе получила като подарък от граф Сен Жермен в присъствието на маркизата. Аз дадох да го изследват — беше фалшив.

— Или е бил изследван от ювелир, който не е бил експерт! Има най-различни диаманти. Понякога те са безцветни и бистри, но често са оцветени в сиво, розово, синьо, зелено или черно, така че една заблуда не е изключена.

— Съгласен съм, екселенц. Но принц Паранов също е купил преди време от графа един диамант за пет хиляди дуката, чието специфично тегло било само две и половина, докато това на диаманта възлиза на три и пет до три и шест долара. А двата диаманта, които изследвах в Хага с Ван Холмен, нито фосфоресцираха на тъмно, нито изгаряха в кислородна среда. По-големият уж беше от диамантите на френската корона. По-късно се установи, че скритото намерение било Генералните щати да бъдат измамани с една малоченна сбирка за сто хиляди гулдена. Попитайте банкера Ейдриън Хоуп. Той ще потвърди моите показания, защото и до днес при него се намира на съхранение един камък, който уж струвал милиони, а пък никой не си го е поискал.

— Ако всичките ви думи съдържат истината, то има достатъчно причини да бъда предпазлив. Но аз съм убеден, че се заблуждавате. Само преди малко графът ми каза, че е живял още преди няколко хиляди години.

— Следствие неговата аква бенедета?

— Да.

— Людовик XV, Помпадур и графиня Жержи са пили от нея и въпреки това умряха. Да не би нейният ефект да се проявява само при графа? Той явно е един много изкусен козметик, това е всичко.

— Да, но тъкмо графиня Жержи е претендирала, че го е познавала от Венеция петдесет години преди появата му в Париж. А външността му от това време наистина била останала непроменена. Как ще обясните това достоверно твърдение?

— Или авантюристът е разиграл с Жержи една задкулисна игра и тя е била негова довереница и партньорка, или дамата е имала някаква

болезнена заблуда, а може би се е намирала и под демоничното му влияние.

— Хм-м. А какво е мнението ви за онова саморъчно послание на Монтен, което е показал на Луи Петнадесети?

— Възможно е да е било умела фалшификация, но не е изключено и да е било истински документ, предаден от Монтен през 1580 година на някой граф Дьо Сен Жермен. По някакъв начин посвещението попада много по-късно в ръката на авантюриста. А може и той да е добавил във Франция името Сен Жермен.

— Вашите проникателни умозаклучения ме удивляват и аз ще размисля върху тях.

— Думите ви са висока чест за мен. Впрочем ще помоля за разрешение да донеса днес кръста на моята жена. Принцът ще ви покаже своя диамант. Дали ще има в компанията някой познавач?

— Банкерът Ларсен от Стокхолм е един от най-изтъкнатите експерти по скъпоценни камъни. Той ще пристигне днес да предяви претенции за една не съвсем незначителна сума, която за съжаление ще бъде принуден да му откажа, тъй като от тези петгодишни експерименти средствата ми се изчерпиха. Довечера трябва да му дам възможност да се увери, че ще бъде по-богат и от Крез.

Лангенау се усмихна на сляпото доверие на маршала. Но за да обвърже губернатора, каза:

— Имайте добрината да отчетете и възможността тази надежда да се окаже измама! Оттук аз ще тръгна за Стокхолм и по тази причина възнамерявах да депозирам известна сума при Ларсен. Ще ми бъде много приятно да мога да говоря с него още тук по този въпрос и моля за разрешение да се явя в качеството на ваш представител, екселенц.

Маршалът го погледна радостно изненадан. Един обсаден от кредитори мъж при такова предложение обикновено изоставя всяка сдържаност.

— Мой представител? С удоволствие, хер барон! Но сумата възлиза на две хиляди дуката.

— Въпреки това аз държа на молбата си.

Маршалът му подаде ръка.

— Прието! И се надявам, че ще настъпи час, в който ще мога да си позволя да бъда към вас също така внимателен. А сега мога ли да

изразя увереност, че ще се явите довечера с граф Ламбер, принц Паранов и вашите дами?

— Няма да ви караме да ни чакате, екселенц! Но един въпрос! Няма ли да е уместно да присъства и химикът Ван Холмен, когото срещнахме във вестибюла?

— Хм! Ако вие желаете, да. Но той вече си е тръгнал и аз за съжаление не знам къде да го намеря.

— Той ме чака във вестибюла. Човекът се радва на моето най-голямо уважение. По време на своето пребиваване тук ще бъде мой гост.

Двамата мъже се надигнаха и се сбогуваха с маршала, който определено хранеше едно приятелско разположение към Лангенау, макар по отношение преценката към Сен Жермен да нямаше единомислие с него...

Беше вечерта и вече удари единайсет часът. Всички изтъкнати членове на малкия двор на губернатора се бяха събрали в залата, която граф Дьо Сен Жермен беше определил за своите намерения.

Прозорците бяха плътно затулени, стените — облечени в черно. По висящия от потона полилей във формата на корона горяха само няколко свещи, така че в помещението цареше изпълнен с тайнственост полумрак, който не позволяваше добре да се различат чертите на присъстващите. В заден план на залата беше закачена завеса — сигурно закриваше сцената, на която графът щеше да се появи. Досами входа на залата, за да не бъдат забелязани веднага от сцената, бяха заели места Лангенау и Паранов със съпругите си, а редом с тях — Ван Холмен.

Маршалът беше поздравил гостите си и после се бе отдалечил. Сега влезе отново и се обърна към барона:

— Бях при графа — прошепна. — Досега той смяташе, че ще присъствам само аз и много се ядоса, когато му съобщих, че победата ни ще бъде отпразнувана в многобройна компания.

— Той не заяви ли, че при това положение няма да може да разреши задачата си?

— Сигурно имаше намерение да го каже, но аз не го оставих да стигне дотам. Отбелязах, че доверчивостта ми е осмивана и той е длъжен в интерес на моята чест официално да докаже, че не е

шарлатанин и е недооценяван единствено защото непосветените не умеят да поберат в разума си неговата мощ и величие.

Лангенау не успя да сдържи доволната си усмивка. Семето на недоверието, което беше посял в сърцето на губернатора, беше покълнало и започнало да връзва плод.

— Знаете ли за нашето присъствие?

— Не.

— Искате ли да окажете на мен и себе си една услуга?

— Говорете!

— Наредете да завардят всички изходи и разположете постове под прозорците, достижими от графа.

— Хер барон, това би било проява на недоверие, на което не съм способен.

— Но пък аз, екселенц! Аз познавам графа и не мога да се преборя с мисълта, че той съзнава своето положение и ще се опита да офейка. В никой случай нямам намерение да бъда вземан на подбив от него и откровено признавам, че бих си тръгнал, ако нямах убеждението, че не може да се изплъзне и ще бъде принуден да си доиграе ролята до един или друг край.

Тези думи прозвучаха така убедително, че не пропуснаха да окажат своето въздействие върху губернатора.

— Е, добре! Щом ме принуждавате по този начин, ще изпълня желанието ви.

— Заповядайте на хората си да кажат на графа при евентуален опит за бягство, че има избор между дуел и сцената там.

Маршалът се отдалечи и мина доста време, преди да се върне. Беше вече четвърт час след дванайсет, когато това стана, и въпреки недостатъчното осветление на залата можеше да се различи бледнината, обхванала неговото лице.

— Случило ли се е нещо? — попита Лангенау.

— Да. Вашето предвиждане се оказа вярно, хер барон. Аз самият спипах графа, когато вече се канеше тайно да се измъкне.

— Аха!

— Принудих го да остане.

— Ще се яви ли?

— Длъжен е — процеди старият ветеран. — Сега вярвам, че е измамник. Ако се възпротиви, изгубен е.

— Той при всички случаи е изгубен! — обади се Паранов хладнокръвно.

Още докато говореше, една ярка светкавица проряза пространството зад завесата и тя се вдигна. Графът беше застанал по средата на сцената, загърнат в дълга персийска дреха. Имаше и няколко слуги, носещи разни прибори и странно оформени съдове. Видът му беше на як и държелив петдесетгодишен мъж. След като подреди предметите и отпрати слугите, той започна с монотонен глас:

— Приветствам ви с поговорката на мъдреците, с поздрава на маговете, с абракадабрата на безсмъртния Серенус Самоникус.

Настъпи напрегната пауза, по време на която той плъзна очи по събранието, за да разпознае присъстващите. Поради царящия в залата полумрак това не му се удаде напълно. После продължи:

— Който е посветен в тайната на Артехиус и Сандивайе, който познава теорията на планетарните часове и талисманите на Полифилос и граф Дьо Трие, може да помоли своя гений да тръгне с мен до Меркурий, от Меркурий до Луната, от Луната до Юпитер и от Юпитер до Слънцето. Това е магическият кръг на Зороастър^[5], наричан от мъдрите Зендашт. Той прескача Сатурн и Марс и аз ще го обознача с черни букви по тази бяла дъска.

Той взе един черен пастел и записа няколко непознати за всички йероглифи по дъската. После се обърна отново към събранието:

— Поздравявам ви още веднъж в името на гения на Агрипа и ви обграждам с пентаграмата на великия Соломон, чието изкуство да побеждава смъртта аз днес преоткрих. Нека той се яви, за да засвидетелства, че неговият дух и моят са едно. Угасете светлините!

Стана, както беше заповядал.

— *Camera obscura!*^[6] — отбеляза презрително Ван Холмен. — Светкавицата преди малко беше колофон със семена на плавун. *O sancta simplicitas!*^[7]

Сянката изчезна и сега Сен Жермен запали свещите на един трираменен светилник, който освети ярко сцената. После поде отново:

— Сега се спускат вашите ангели от юг и север, от изток и запад. Издигнете се, духове на огъня и земята! На маестрото на тайните изкуства е дадена власт над скали и камъни, над почви и метали.

Взе една табла от масата и я подаде от подиума.

— Убедете се, слушатели на великия маестро на гномите, че таблата е от сребро!

Подносът тръгна от ръка на ръка, беше признат като сребърен и му бе върнат. Той взе една колба и я вдигна нависоко.

— Този прах е подгряван на свещен огън в продължение на повече от пет години. Той съдържа всемогъществото, превръщащо камъни и въздух в диаманти. Той за миг ще превърне тази сребърна табла в злато.

Той отстъпи встрани и задържа подноса така, че светлината от свещите да остане между него и очите на присъстващите. Отсипа малко от праха.

— Колко умно! — промърмори Ван Холмен. — Светлината ни заслепява. Една подмяна е лесно осъществима.

Граф Дьо Сен Жермен пристъпи отново напред и подаде подноса.

— Убедете се, смаяни, че среброто се е превърнало в злато! Нека стопанинът на този помилван свише дом задържи таблата!

Златото предизвика удивлението на всички зрители с изключение на мнително настроените, седнали отзад. Таблата стигна накрая до ръцете на маршала и той я задържа. Сега графът разположи няколко триножника, под които запали спирт.

— Наближава великият миг, в който цялата вечност ще бъде прикована в капка вода. Донесете смеските!

Един слуга донесе една табла с няколко колби, а после един пистолет, който обаче графът върна.

— За какво е оръжието? — попита Паранов.

— Той ще накара слугата да стреля по него и с това ще докаже, че аква бенедета го прави неуязвим — отвърна маршалът. — Поне в тази работа трябва да е сигурен.

— Слугата, който донесе колбите, довереник на графа ли е?

— Не. Аз му го придадох за обслужване напосоки, когато преди малко помоли за слуга.

— Помещението, в което се намира, може ли да се обхване с поглед от сцената?

— Не. То е свързано с нея чрез тясна, сега отворена врата.

— И как се стига дотам?

— През задната врата на страничния коридор.

— Благодаря.

Той се надигна и напусна тихо залата. Меките постелки на антрето заглушаваха стъпките му. Когато отвори тихо посочената врата, намери малката стая празна. Слугата сигурно помагаше нещо на сцената. Паранов видя две маси. Едната беше празна, а на другата лежеше пистолетът, до него един куршум и барут. С две бързи, тихи крачки той се озова там и подмени куршума с този, който баронът толкова дълго бе носил върху сърцето си. Щеше да пасне съвсем точно в незаредената сега цев. В следващия миг стоеше отново в коридора и се върна обратно в залата. Деянието беше извършено напълно осъзнато. Във войнствения и деен живот на дивия хърватин изцяло липсваха онези деликатни чувства, които биха въздържали друг от подобна постъпка.

— Къде бяхте? — попита Лангенау, когато той зае отново мястото си.

— Ще разберете — отговори онзи лаконично и отправи поглед към сцената.

Над пламъците нещо клокочеше и съскаше. Графът пристъпваше от един огън към друг, а слугата застиваше зад него при дадена заповед. Най-сетне процедурата бе доведена до успешен край. Графът събра течностите в едно шишенце и угаси пламъците. После отсипа една капка от шишенцето в друго с вода, напълни една златна лъжица и я вдигна.

— Хвала на този час и благодат на този дом! Това стъкълце съдържа новата аква бенедета, от която е достатъчно човек на всяко столетие да взема по една-единствена капка, за да бъде безсмъртен, вечно здрав и неуязвим. Първата капка принадлежи на изобретателя.

Той поднесе лъжицата до устата си и бавно всмукна напитката. После продължи:

— Втората капка ще съхрани във вечна младост мъжа, при когото се намираме и който подкрепяше свещената наука с толкова великодушни жертви. Но преди това трябва да докажа, че тази едничка капка наистина ме предпазва от смърт и всяко нараняване, макар едва в този миг да е преминала в тялото ми.

Даде знак на слугата, който донесе пистолета и съпринадлежностите. Графът обърна внимание на публиката:

— Прегледайте барута, оловото и оръжието, за да се убедите, че няма никаква измама!

Прегледът скоро приключи. После слугата зареди грижливо пред очите на всички оръжието. Графът го накара да застане от едната страна на сцената и самият се облегна на срещуположната стена.

— Едно... две...

— Стой! — извика с висок глас Паранов, като пристъпи към сцената. — Само една дума, господин граф Дьо Сен Жермен!

Графът позна хърватина и пребледня.

— Принц Паранов!

— Съвсем вярно! Познавате ли този камък?

Той извади диаманта.

— Да.

— От вас ли го получих?

— Действително.

— Истински ли е?

— Да.

— Значи сте готов да си го вземете обратно срещу пет хиляди дуката?

— Аз не купувам камъни!

— Дори ако ви отправя покана за дуел?

— Не мога да приема такава покана, понеже съм неуязвим! — отвърна графът гордо.

— Е, добре, след като не приемате гърди срещу гърди, тогава хитрост срещу измама!

Отстъпи назад. Графът не изгуби ни най-малко самообладание от този инцидент. Той се обърна към слугата и започна наново да брои:

— Едно... две... три!

Изстрелът проехтя. Графът изхвърли ръце във въздуха и посегна конвулсивно към шнура, служещ за вдигане и спускане на завесата. Прозвуча многогласен вик на ужас. Завесата се спусна.

— Последвайте ме! — повели Паранов и се втурна през вратата по коридора към сцената — след него маршалът, Лангенау и Ван Холмен.

Слугата стоеше блед и безпомощен пред Сен Жермен, който лежеше в безсъзнание на земята, заобиколен от локва димяща кръв. Ван Холмен се наведе да прегледа ранения.

— Изгубен! — отсъди той. — Ще дойде на себе си само за да умре.

— Прегледайте този куршум! — помоли Паранов. Химикът го разгледа внимателно и се изправи шокиран.

— А, сега се досещам! Този куршум се състои от живак и смес на галмей. Изглежда като от олово, но при изстрел се разпада още след цевта и пада безвредно на земята. Принце, вие сте били тук и сте го сменили с онзи, който ви е дал баронът, нали?

— Така е!

Този прост и спокоен отговор хвърли другите в ужас, ала принцът отхвърли упрека с повелителен жест.

— Спокойно, господа! Този крал на измамниците и шарлатаните заслужава нещо повече от една толкова внезапна и безболезнена смърт. Хиляди го проклинат. Той сто пъти е избягвал справедливото наказание, защото иначе е трябвало да бъдат посрамени височайши особи. А един заклет сиромас, извършил прегрешение, към което го е тласнал гладът, бива обречен на бесилка или да изчезне в тъмнината. Ние си отмъстихме, господа, и нека дълбок мрак покрие тази сцена!

— Но събранието там вън! — изпъшка маршалът.

— Нека си мисли, че става дума за безсъзнание. Дори когато човек е неуязвим, куршумът предизвиква контузия, за която му трябва време да се възстанови.

Ван Холмен междувременно се бе огледал. Той се наведе, вдигна една картонена тръба и я помириша.

— Тук се е криела светкавицата — каза. — А тук отзад виждате отворената врата на камерата! Вие трябваше да я обслужвате, нали? — обърна се към слугата, който кимна смутено. — А тук зад светилника лежи сребърната табла, която той „превърна“ в злато! Това са вашите пари, господине...

„Маршал“ искаше да каже, но този беше изчезнал. Сигурно се беше отправил към залата, за да успокои гостите си и се освободи от тях.

Сега графът се раздвижи. Отвори очи с конвулсивно свиване на лицевите мускули и се вторачи в стоящите около себе си. Постепенно в погледа му се върна съзнание. Плъзна очи от един към друг и зашепна:

— Паранов... Лангенау... Холмен... ох, аква... бене... дета...!

Ван Холмен се наведе към него и заговори:

— Вие се възползвахте от най-благородното, науката, за най-долното, на което човек е способен — за измама. Ето защо се изпълни онова, което ви предрекох навремето в Хага. Вашата аква бенедета се превърна за вас в аква маледета. Искате ли свещеник?

Раненият сега си беше възвърнал напълно съзнанието.

— Измама... — прошепна той, — изгубен... мъртъв... ох, аква... маде... деца...!

Поток кръв бликна от носа и устата му. Той се надигна и падна възник. Смъртта го бе склонила в ледената си прегръдка, за да му докаже, че с нея подигравка не бива.

* * *

На другия ден в Екернафьорде се заговори, че граф Дьо Сен Жермен бил леко неразположен, тъй като един куршум рикоширал от тялото му. По-късно се чу, че бил напуснал града, за да предприеме околосветско пътуване. Неговите привърженици и почитатели дълго чакаха някакъв признак на живот от негова страна. Има хора, които и до днес вярват в аква бенедета.

Той досега не се е върнал от своето пътешествие...

---

[1] „Memoires sur la campagne de 1788 en Suede“ (фр.) — „Спомени за военния поход от 1788 в Швеция“ — б.пр. ↑

[2] Фраймаурер (нем. Freimaurer) — букв. „свободен зидар“, франкмасон — б.пр. ↑

[3] Фридрихсдор — пруска златна монета, намирала се в обръщение от 1750 до 1875 г., пет талера — б.пр. ↑

[4] Personne inutile (фр.) — ненужна личност — б.пр. ↑

[5] Зороастър — Заратустра — б.нем.изд. ↑

[6] Camera obscura (лат.) — затъмнена камера — б.пр. ↑

[7] Santa simplicitas! (лат.) — О, свещена простота! — б.пр. ↑

Издание:

Band 48. Das Zauberwasser. Karl May Verlag, Bamberg

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.